

Az autósok érzik a legjobban az új üzlet építését

Forgalmi dugó a November 7-ben

Fotó: Nagy Tibor

Kedden délután hatalmas forgalmi dugó alakult ki Marosvásárhely kijáratánál, Marosszentgyörgy irányába, a DN15-ös úton, az épülő supermarket miatt. Az üzlet tulajdonosa minden engedélyt beszerzett a munkálatokhoz, de a kialakult helyzet miatt a marosvásárhelyi önkormányzat szerda délután rendkívüli ülést hívott össze a vásárhelyi városi rendőrség és az építési beruházó részvételével. Megoldást kerestek a forgalmi dugó csökkentésére a város kijáratánál.

Nagy-Bodó Szilárd

Portik Vilmos, Marosvásárhely alpolgármestere lapunk megkeresésére elmondta, kedden délután a közösségi médiából, illetve az ismerősei telefonhívásai nyomán értesült arról, hogy hatalmas dugó alakult ki a városban. A hír hallatán telefonált a helyi rendőrséghez és a közterület-kezelő igazgatósághoz. Az igazgatóság azonnal intézkedett, felvette a kapcsolatot a kivitelezővel és a megyei rendőrség közlekedési osztályával, abban a reményben, hogy megoldják a problémát.

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, FÉLÁRON!

Ebek legszebbjei a marosvásárhelyi várban

Minden ősze elején van egy hétvége, amikor a világ különböző tájairól érkeznek versenyzni négylábú szépségek Marosvásárhelyre. Az idei nemzetközi kutyakiállítás szeptember 9–11. között tartja a Vár sétányon, illetve a vár udvarában, a belépés a szemle teljes idejére ingyenes.

2.

Parasztolimpia a gazdanapon

Az előző hagyományos gazdanapi eseményektől eltérően az idén először parasztolimpiát – humoros sportvetélkedőt – is szerveznek.

4.

A gólyamese már a múlté

Sajnos Romániában a szexuális nevelés még mindig tabutémának számít, a szülők az iskolától várnak el, hogy ilyen jellegű információkkal felvértezze a diákokat, az iskola álláspontja pedig sok esetben az, hogy ilyen kényes témáról a szülőnek illene beszélgetnie a gyermekével – hangzott el azon a ke-rekasztal-beszélgetésen, amelyre a Vásárhelyi Forgatagon A gólya már csak mese. Hogyan beszéljünk a szexualitásról? címmel került sor.

5.

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

20% kedvezményben részesülnek a gyermekek antireflexes lencse rendelése esetén.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Légiforgalmi dilemmák

Antalfi Imola

Kedden még csak arról volt döntés, hogy jövő hétfőig felfüggeszti valamennyi bel- és külföldi járatát a Blue Air romániai diszkont légitársaság. Azt követően határozott így a menedzment, hogy a környezetvédelmi alap zárolta a cég bankszámláit. A járatok törlése miatt a bukaresti Henri Coandă nemzetközi repülőtéren hatalmas tömeg gyűlt össze, és legalább háromezer utas rekedt külföldi reptereken. Szerdán délután azonban már a Szervezett Bűnözés és Terrorizmus Elleni Ügyosztály (DIICOT) főügyése is röviden nyilatkozott, közölve, hogy feljelentés történt a Blue Air cég ellen, de hozzátette, még nem indítottak bünvádi eljárást, azonban a DIICOT vizsgálódik az ügyben. Részleteket nem volt hajlandó közölni.

Botrányszagú a légitársaság helyzete, a cég egyrészt a környezetvédelmi minisztert teszi felelőssé, mondván, hogy a járatokat azért kell törölni, mert a számlák zárolása miatt nem tudják kifizetni a napi utak költségeit. De olyan hozzászólást is lehetett hallani a médiában nagy teret kapott ügy kapcsán, amelynek logikái vonalvezetése azt sugallta, hogy az RMDSZ-es (!) Tánccsoz Barna döntése egy bizonyos magyar társtulajdonú légitársaságnak kedvezne, ugyanis a Blue Air kiesett járatai jól jönnek a konkurenciának. Igaz, hogy a szállítási minisztérium a Tarom román állami légitársasággal hozta haza a külföldi reptereken várakozó utasokat, ennek érdekében a szállítástügyi tárca költségvetését a kormány kiegészítette, úgyhogy

(Folytatás a 3. oldalon)

SZEPTEMBER

8., csütörtök

A Nap kel
6 óra 51 perckor,
lenyugszik
19 óra 49 perckor.
Az év 251. napja,
hátravan 114 nap.

IDŐJÁRÁS

Felhőátvonulások

Hőmérséklet:
max. 25 °C
min. 11 °C

*Isten éltesse!

Ma MÁRIA,
holnap ÁDÁM napja.
ÁDÁM: sumér eredetű, héber
közvetítéssel lett ismert. Jelen-
tése: atyám. Az első ember vi-
selte, akit Isten megteremtett.

***

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2022. szeptember 7.

1 EUR	4,8580
1 USD	4,9031
100 HUF	1,2089
1 g ARANY	268,9398

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő
hónapra a Népújság szerkesztőségében:
Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,
2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között,
szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

Lövészgyakorlatok Marosszentgyörgyön

Szeptember 9-étől 8–23 óra között a marosszentgyörgyi lőtérén lövészgyakorlatokat tartanak éles töltenyel, a Maros megyei honvédelmi, közrendészeti és nemzetbiztonsági intézmények alkalmazottainak vezetésével. A környéken élő lakosságot arra kéri, hogy kerülje el a lőtér területét, mivel fennáll a súlyos sérülés vagy akár a halál veszélye, a Honvédelmi Minisztérium pedig nem vállal érte felelősséget.

Biciklis reggeli

Szeptember 12–16. között a városi kerékpározás ösztönzésére reggel 7 és 9 óra között a város legforgalmasabb útkereszteződésénél a Breakfast 4 Bikers és a Marosszéki Közösségi Alapítvány önkéntesek segítségével az Eldi pékség által felajánlott péksüteményekkel és a 112 Coffee & Co finom kávéival várja a bringázókat. A marosvásárhelyi közúti rendőrség önkéntesei minden pontnál ellenőrzik, hogy a kerékpárok megfelelnek-e a követelményeknek. A polgármesteri hivattal közösen szervezett rendezvényen az említett időszakban hétfőn az 1918. December 1. és a Stefan cel Mare utcák, kedden a Mărășești utca és a Köztársaság tér, szerdán a Dózsa György és az 1848-as út kereszteződésénél, csütörtökön az Aranykakas környékén, míg pénteken a főtéren, az ortodox katedrális és a Forradalom utca kereszteződésénél lehet találkozni az egyesület önkénteseivel.

Teleki-teljesítménytúra

Szeptember 24-én, szombaton a tizenhatodik alkalommal szervezi meg a Teleki-teljesítménytúrát az Erdélyi Kárpát Egyesület Marosszéki Osztálya. A gróf Teleki Samu Afrikakutató tiszteletére szervezett előző rendezvényektől eltérően az idén az Outward Bound Romania Társaság az Ifjúságért szervezett szövetségi telephelyéről indulnak a túrázók, és oda is érkeznek vissza. A résztvevők továbbra is a Görgényi-havasok vadregényes tájain próbálhatják ki erőnlétüket, teljesítőképességüket, gyalogolva, szaladva akár kerékpárral, 10, 25, 35 és 45 km-es távokon, ellenőrzőpontokat érintve. Az idei rendezvény másik újdonsága, hogy kizárólag online lehet benevezni a <https://teleki.ekm.vh.ro> oldalon közzétett jelentkezési űrlap kitöltésével, a teljesítménytúrával kapcsolatos részleteiből információk is ott kaphatók.

Hulladékgyűjtési világnap Maros megyében

Szeptember 17-én a Let's Do It, Romania! mozgalom keretében nagyszabású szemétyűjtést szerveznek megyeszerte a hulladékgyűjtési világnap alkalmából. Az akcióra civil szervezetek és intézmények jelentkezését várják a szervezők szeptember 12-ig. Jelentkezni a környezetvédelmi ügynökségnél, a baciu.ioana@apmms.anpm.ro e-mail-címen vagy a 0741-186-865-ös telefonon, illetve a nicoleta.simion@letsdoitromania.ro e-mail-címen vagy a 0740-102-843-as telefonszámon lehet. A szervezők idén is biztosítják a szemeteszsákokat és a kesztyűket, amelyeket az ügynökségnél, a Hídvég utca 10. szám alatt lehet átvenni szeptember 7-től.

Hírszerkesztő: Szer Pálosy Piroska

Ebek legszebbjei a marosvásárhelyi várban

Rekordközeli részvétel várható

Minden ősz elején van egy hétvége, amikor a világ különböző tájairól érkeznek versenyezni négy lábú szépségek Marosvásárhelyre. Az idei nemzetközi kutyakiállítás szeptember 9–11. között tartják a Vár sétányon, illetve a vár udvarában, a belépés a szemle teljes idejére ingyenes.

Nagy Székely Ildikó

A háromnapos megmérettetés részleteiről Lokodi Csaba Zsolt főszervező, a Maros Megyei Ebtenyésztők Egyesületének elnöke tájékoztatót.

– Idén 50 éves az egyesületünk, de ez nem jelenti azt, hogy korábban nem volt szervezett „kutyás élet” Marosvásárhelyen. Már az első világháború előtt sor került versenyekre, erről egy 1914-ből fennmaradt dokumentum is tanúskodik, majd a húszas, harmincas, ötvenes években is tartottak ilyen jellegű rendezvényeket – mondta el előljáróban az egyesület elnöke.

Lokodi Csaba Zsoltól megtudtuk, hogy míg a pandémia

időszakában visszaesett a benevezések száma, idén újra megközelítik a 42 ország részvételét jelentő rekordot, ezúttal 40 ország képviseltetik a rangos szemlén.

– Thaiföldtől Izlandon át Amerikáig számos távoli vidékről várunk vendégeket. A legtöbb benevezés természetesen hazai tenyésztőktől jött, a második helyen azonban néhány éve – és idén is – Finnország áll száz kutyával, megelőzve Magyarországot. A részt vevő ebek összlétszáma meghaladja a 900-at, napi 1350 bírálat születik – tájékoztatót a főszervező, majd hozzátette, hogy – mint minden évben – ezúttal sem lesz hiány különleges, látványos kutyafajtákban.

A rendezvény mindhárom nap délelőtt 10 órától látogatható. A fajtagyőztesek megmérettetése, a Best in Show pénteken és vasárnap délután 3 órakor kezdődik – előbbi megyei, utóbbi erdélyi szintű verseny lesz –, szombaton délután 6 órától pedig a paradés Dracula Best in Show-ra kerül sor a szokásos galamússal. A pénteki szemlét a Maros megyei egyesület alapítója, tiszteletbeli elnöke, az év elején elhunyt Kelemen Atilla emlékének ajánlják.

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Súlyos közúti baleset

Tegnap délben az E60-as európai úton, Marosludas és Maroskece között egy 46 éves járművezető elvesztette uralmát a jármű fölött, áthajtott az ellentétes sávra, és nekiütött egy 19 éves férfi által szabályosan vezetett

gépkocsinak. A balesetben elhunyt az előbbi autó vezetője, a fiatal ember pedig súlyos sérüléseket szenvedett. A rendőrség a helyszínelés után tovább vizsgálja a baleset körülményeit.

Forgalomkorlátozás Marosvásárhelyen

Marosvásárhelyre érkezik az 55. Tour of Romania kerékpáros körverseny, ezért szeptember 8-án és 9-én forgalomkorlátozásokra kell számítani. A nemzetközi kerékpáros csapatoknak a belvárosban lehet szurkolni.

A központban az ortodox katedrális felől a Maros Mall irányába lezárják a forgalmat szeptember 8-án, csütörtökön 13–18.30 óra között. A kerékpárosok Mezőszabad felől, a DN 15E úton érkeznek a városba az alábbi útvonalon: Decebal u. – Burebista u. – Kossuth u. – Rózsák tere – Győ-

zelem tér. 16.30 – 17.30 óra között az összes közlekedési lámpa időszakos üzemmódban működik.

Szeptember 9-én, pénteken 10–12 óra között a marosvásárhelyi városháza épülete elől indul a következő szakasz Fogaras irányába. 10–12 óra között az összes közlekedési lámpa időszakos üzemmódban működik. Felkérjük a forgalomban részt vevőket, hogy figyeljenek a közlekedési jelzésekre – áll a marosvásárhelyi önkormányzat közleményében.

RENDEZVÉNYEK

Pálosok a marosvásárhelyi várban

A marosvásárhelyi várban a múzeum Történelmi és Régészeti Osztályán megnyitott Pálosok című rendtörténelmi kiállítás az épület emeleti termeiben keddtől péntekig 9 és 16, szombaton 9 és 14, valamint vasárnap 9 és 13 óra között látogatható.

Októberben is látogatható a Párhuzamos központok kiállítás

Marosvásárhelyen, a Kultúrpalota második emeletén a Párhuzamos központok: Kolozsvár és Marosvásárhely (1920–1990) c. kiállítás október 30-ig látogatható, tájékoztatót a Maros Megyei Múzeum Művészeti Osztálya. A 2012-ben alapított Erdélyi Művészeti Központ által rendezett tárlat az 1920–1990 közötti romániai magyar

művészet olyan jeles alkotóit vonultatja fel, akik kiemelkedő helyet foglaltak el a két legfontosabb belső-erdélyi központ, Kolozsvár és Marosvásárhely képzőművészeti életében. A kiállítás elsősorban az iskolateremtő alkotók munkásságát idézi meg, ezért többek között az 1948-tól működő kolozsvári Képzőművészeti Főiskola tanárainak, valamint az 1949-ben alapított marosvásárhelyi Képzőművészeti Líceum képzőművész-tanárainak művei szerepelnek a kiállításon. Mellettük sorakoznak a kolozsvári 20. századi művészeti élet további kiemelkedő alkotói – mint például Ács Ferenc, Fülöp Antal Andor, Szolnay Sándor, Gy. Szabó Béla, Mohy Sándor, Nagy Albert, T. Szűcs Ilona, Pallos Sch. Jutta – valamint marosvásárhelyi művészek által készített munkák.

Kukoricánap Sáromberkén

Idén is megünneplik a kukorica napját Nagyernye községben, Sáromberkén, az Agroprest farmon. Az eseményre szeptember 15-én, csütörtökön 10 órától kerül sor.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasg.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

642357800069
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Novák Katalin Bukarestben: A feladatunk felerősíteni az Európai Unió hangját

Az a célunk és feladatunk, hogy az Európai Unió hangját felerősítsük, befolyását növelni tudjuk – mondta Novák Katalin köztársasági elnök Klaus Iohannis román államfővel tartott sajtótájékoztatóján szerdán Bukarestben.

A köztársasági elnök kérdésre válaszolva kifejtette, hogy a két ország ebben kész közösen fellépni. „Jó közös döntésekre van szükség” – hangsúlyozta. Elmondta, hogy a Klaus Iohannis államfővel folytatott megbeszélés témája volt egyebek mellett Románia schengeni térséghez való csatlakozása, energetikai kérdések és az energiafüggetlenség, a Romániában élő magyarok helyzete és az ukrajnai háborúból menekültek megsegítése. Kiemelte: bízik Románia és Magyarország pragmatikus, jó és modern kapcsolatában.

Novák Katalin emlékeztetett, hogy 12 éve nem járt hivatalosan Bukarestben magyar államfő, így a látogatásával új fejezet nyílik a két ország együttműködésében.

Hozzátette: mivel Magyarország és Románia szomszédos ország, szükség van arra, hogy a kapcsolatok jól működjenek, ennek érdekében fognak dolgozni a jövőben. Abban is megállapodtak, hogy a létező feszültségeket nem növelni, hanem csökkenteni szeretnék.

Az energiafüggetlenségről szólva kiemelte: Magyarország helyzete még nehezebb, a kiszolgáltatottsága még nagyobb, mint Romániáé, mivel nem rendelkezik tengeri kikötővel, tengeri határral. Elmondta, hogy a jövőben Magyarország csökkenteni kívánja energiafüggetlenségét, energiaszuverenitást szeretne elérni. „Dolgozunk ezen, minden olyan kezdeményezést örömmel látunk és támogatunk, amely növeli az energetikai diverzifikációnak a lehetőségét, és függetleníti az orosz energiaforrásoktól. Számítunk Romániára ebben a vonatkozásban is” – mutatott rá.

Elmondta: szó esett arról a közös érdekről is, hogy megállapodás szülessen Magyarország és az Európai Unió között a Magyarországnak joggal járó források vonatkozásában, illetve

Novák Katalin és Klaus Iohannis közös sajtótájékoztatója a Cotroceni palotában

Fotó: MTI/Bruzák Noémi

ennek kiterjesztéséről Lengyelországra. Európának az az érdeke, hogy Magyarország és Lengyelország is megkapja a neki jogosan járó európai uniós forrásokat, hiszen ez is szükséges ahhoz, hogy növeljük az energia-függetlenségünket.

Az Ukrajnában zajló háborúval kapcsolatban kiemelte: Magyarországra több mint 900 ezer menekült érkezett, a segítségük folyamatos éppen úgy, mint Romániában.

A Romániában élő magyarokról szólva a magyar államfő kifejtette: közös érdek a magyar kisebbség jogainak védelme, s örömteli látni azt, hogy az erdélyi magyarság legmagasabb szintű képviselőitől biztositott azáltal, hogy az RMDSZ tagja a román kormánynak.

A hivatalos program részeként Novák Katalin a továbbiakban látogatást tesz a Calvineumban, Bukarest I. Református Egyházközségében, kétoldali megbeszélést folytat Alina Gorghiuval, a szenátus ügyvivő elnökével, Marcel Ciolacoval, a képviselőház elnökével, Nicolae Ciucă miniszterelnökkel, majd Kelemen Hunor miniszterelnök-helyetttel. (MTI)

Nő a munkanélküli-segély értéke

Döntéshozó fórumként szavazott a képviselőház arról az RMDSZ által kidolgozott törvénytervezetről, amely a munkanélküli-segély értékének növelését írja elő. Ennek értelmében 131 lejjel növekszik a segély összege azon személyek számára, akik munkanélküliségi támogatásra jogosultak.

„Az eddig érvényben levő rendelkezések szerint a segély kiszámításakor a Megyei Munkaerő-elosztó Ügynökség (AJOFM) a szociális referenciamutató (ISR) 75 százalékát vette alapul, amely 394 lejt jelentett. Az általunk kidolgozott törvénykezdeményezés szerint ezentúl a szociális referenciamutató (ISR) teljes értékét, vagyis 525,5 lejt kell majd alapul venni a munkanélküli-segély kiszámításakor, ami 131 lejes többletet jelent. A juttatás értéke tovább növekedhet a szolgálati idő függvényében, vagyis annak a munkavállalónak, aki legalább 3 évet dolgozott, az elmúlt 12 hónap bruttó átlagbérének három százaléka adódik hozzá a segélyhez, 5 munkaév után 5 százalék, 10 munkaév után 7 százalék, 20 munkaév után pedig 10 százalékkal nő a munkanélküli-segély értéke” – mondta el Csépi Éva-Andrea, az RMDSZ munkaügyekért felelős szakpolitikusa, Maros megyei törvényhozó a plénumi szavazását követően.

A szakpolitikus példaként említette, hogy annak a szülőnek, akinek bruttó havi jövedelme 3.000 lej, több mint 20 év régiséggel rendelkezik, és előre láthatatlan okok miatt munkahely nélkül maradt, az 525,5 lejes munkanélküli-segély alapösszege kiegészül 300 lejjel, vagyis a bruttó átlagbérének 10 százalékaival. Számára a juttatás értéke az addigi 694 lej helyett havi 825 lej lesz, amelyre maximum 12 hónapig jogosult.

Csépi Éva-Andrea rámutatott arra is, hogy a munkaügyi és szociális védelmi minisztérium júniusi adatai alapján Romániában 2,65 százalékos a munkanélküliségi ráta, tehát 223 ezer munkakereső volt regisztrálva, amelyből 36 ezren kaptak munkanélküli-segélyt. „Továbbra is szorgalmaznunk kell a munkapiacra való elhelyezkedést, de kiemelt figyelmet kell fordítanunk azokra a személyekre és szülőkre, akik akarataik ellenére veszítették el munkájukat, aktív munkakeresésben vannak, és biztosítaniuk is kell családjuk biztonságát ebben az időszakban. Az RMDSZ továbbra is kiemelt figyelmet fordít azokra az intézkedésekre, amelyek a családok támogatását szolgálják” – nyilatkozta a képviselő.

A törvénytervezet az államelnöki kihirdetés után, a Hivatalos Közlönyben való megjelenést követően lép érvénybe. (RMDSZ-tájékoztató)

Iohannisnak címzett nyílt levélben mondott le tisztségéről a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház igazgatója

Levélben tájékoztatta az államfőt a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház igazgatója, Gáspárik Attila a színházépület rossz állapotáról, és bejelentette lemondását, arra hivatkozva, hogy tehetetlen a problémáival szemben.

A kedden nyilvánosságra hozott levélben Gáspárik Attila felidézti, hogy 11 éve vezeti a Marosvásárhelyi Nemzeti Színházat, amelynek 1973-ban emelt épülete mára olyan rossz állapotba került, hogy az alkalmazottak és a közönség testi épségét veszélyezteti. „Az általam tizenegy éve irányított Marosvásárhelyi Nemzeti Színház épülete olyan siralmas állapotba került, hogy tulajdonképpen nap mint nap kockáztatjuk művészeink, alkalmazottaink és közönségünk biztonságát. Az épületet 1973-ban avatták fel, azóta nem eszközöltek rajta jelentősebb felújítást, illetve nem hőszigetelhettük, ami a magas energiaáram miatt pokoli hideg évadra nyit kilátást. A kormányprogramban ugyan tételesen megjelenik az épület felújításának terve, de mind ez idáig még az állapotfelmérése sem valósult meg” – olvasható a Klaus Werner Iohannis államfőhöz címzett levélben. Gáspárik hozzáteszi, kudarcot vallottak a kulturális, illetve a fejlesztési minisztérium érzékenyítésére tett kísérletei, és a Maros megyei parlament képviselői sem mutattak érdeklődést a színház állapota iránt.

„A második nagy probléma a színház vezetőjének helyzete. Kilenc hónapja nincs teljes jogú vezetője az intézménynek. Két pályázat után szerzett mandátum után 30, illetve 60 napos

átmeneti időszakokban vezetem az intézményt. Ilyen megbízásokkal nem lehet gördülékeny, hiteles tevékenységet szervezni” – folytatja az igazgató.

„Ezt a két nagy problémát szem előtt tartva vészhelyzeti jelzést kint – a kialakult helyzetre való tekintettel, melybe méltatlanul jutott a Nemzeti Színház, az egyetlen olyan intézmény, melynek tevékenysége a román és a magyar kultúrát, illetve az európai kultúrát egyaránt szolgálja –, úgy döntöttem, hogy lemondok az igazgatói posztról. A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház példát állított a román és magyar kultúra interkulturális felvállalására: évente mintegy 100.000 kedvezményezett gyakorolja a jó együttélést, egymás kultúrájából merítve ihletet” – fogalmazott Gáspárik.

Az igazgató arról is tájékoztat a nyílt levélben, hogy az időközi megbízatása október 19-én jár le, lemondása szeptember 19-én lép hatályba. A hátralévő időszakban annak érdekében fog tevékenykedni, hogy a változások ne érintsék a művészeket és a közönséget.

Gáspárik Attila azzal zárja az államfőhöz címzett sorait, tudja, hogy gesztusa „kissé teatrálnak tűnhet”, de Novák Katalin magyar köztársasági elnök romániai látogatása előtt akarta felhívni a román államfő figyelmét a helyzetre. „A döntésem visszavonhatatlan. A projekt révén elnyert két mandátum után tudom, hogy változásra van szükség. Lehet, hogy a gesztusom révén a problémák megoldást nyernek az Ön támogatásával” – írta Iohannisnak Gáspárik. (Agerpres)

Ország – világ

Korhatárcsökkentés

A szenátus kedden első házként hallgatólagosan elfogadta azt a törvénytervezetet, amely 18-ról 16 évre csökkentené a fiatalok alsó korhatárát a helyi és európai parlamenti választásokon való részvételhez. A plénumban Alina Gorghiu ülésvezető, a szenátus ügyvivő elnöke jelentette be a jogalkotási javaslat hallgatólagos elfogadását, figyelembe véve, hogy megvitatására és szavazás alá bocsátására szeptember 4-én járt le a határidő. A tervezet ezt követően a képviselőházhoz kerül, amely döntő fórumként szavaz az ügyben. A 2015/115-ös és a 2007/33-as választási törvényt módosító jogszabálytervezetet a Nemzeti Liberális Párthoz, a Mentsétek Meg Romániát Szövetséghez, a Románok Egyesülését Szövetséghez tartozó, valamint a kisebbségi képviselők nyújtották be. A javaslat értelmében szavazásra lennének jogosultak az önkormányzati, illetve az európai parlamenti választásokon azok a fiatalok, akik a választásokig (beleértve a választás napját is) betöltik 16. életévüket. A kormány negatívan véleményezte a jogszabálytervezetet, rámutatva, hogy az ellentmond az alkotmány előírásainak. (Agerpres)

Összesítették az aszálykárokat

Az ország 37 megyéjéből származó adatok szerint 500.695 hektárra nőtt kedden a hétfőn jegyzett 469.165 hektárról az aszály sújtotta termőföldek területe Romániában – tájékoztatót a mezőgazdasági és vidékfejlesztési minisztérium. A közlemény szerint a szárazság 193.644 hektár búzát és tritikálét, 140.708 hektár kukoricát, 71.753 hektár napraforgót, 29.780 hektár árpat, zabot és rozst, 27.143 hektár repcét, 11.346 hektár szóját, 12.882 hektár takarmánynövényt, illetve 1091 hektár borsót érint. Maros megyéből nem jelentettek aszálykárokat. (Agerpres)

Megnőtt utasforgalom

Megháromszorozódott az utasforgalom a tavalyi adatokhoz képest a romániai repülőtereken, amelyek főleg olasz és brit légi kikötőkkel bonyolíttanak le jelentős forgalmat – derült ki a statisztikai intézet első fél évi adataiból. Míg a tavalyi első hat hónapban 2,997 millió utas vette igénybe a romániai légi kikötőket, idén 8,936 millióra nőtt az utasok száma. A legtöbben Olaszországba indultak (758.843), vagy onnan érkeztek (735.510), míg a Nagy-Britanniával kapcsolatos teremtő járatok 712.872 induló és 692.806 érkező utast szállítottak. Fontos úti cél volt még Németország (486.306), Spanyolország (395.467) és Franciaország (248.078) is a román repülőterekről induló utasok számára. A legnagyobb forgalmat a bukaresti Henri Coandă repülőtér bonyolította le, ahol az első hat hónap alatt 2,778 millió induló és 2,649 millió érkező utast jegyeztek. A kolozsvári Avram Iancu repülőtér 542.200 induló és 518.000 érkező utast, a jászvásári nemzetközi repülőtér 357.900 induló és 331.200 érkező utast regisztráltak. Belföldi járatokra az utasok csaknem fele a bukaresti Henri Coandă repülőtérre szállt fel. A belföldi légitforgalom 15,6 százalékát a kolozsvári Avram Iancu, 14,3 százalékát pedig a temesvári Traian Vuia repülőtér bonyolította le az első fél évben. (MTI)

Légiforgalmi dilemmák

(Folytatás az 1. oldalról)

a hoppon maradt utasok nagy valószínűséggel az állami támogatással érkező gépeket részesítik előnyben a hazautazásukhoz. De hát miért is ne lehetne ebből is kissé etnikai beütésű problémát kreálni?

A Blue Air vezetésként döntése a zárolt számlákon alapszik, de valamiért azt érezzük, hogy keménykednek, másra hártva a felelősséget. Egyrészt a környezetvédelmi tárcára, de a fogyasztóvédelmi hatóságot is bírálják, szerintük annak a vezetője a nyáron arra buzdította az embereket, hogy bojkottálják a légitársaságot, ez pedig állításuk szerint 5 millió euró veszteséget eredményezett a cégnek. Az ugye nem téma, hogy a kormány korábban már pár millió lejjel támogatta a bajban levő légitársaságot, amelynek a környezetvédelmi tárcával szemben felhalmozott adóssága meghaladja a 28 millió lejt, de valószínűleg tartozik a beszállítóknak, és adósa a Bukaresti Repülőterek Országos Vállalatnak is. A sok, még év elején eladott jegy áráról nem is beszéltünk, ami szép összegre rúg, és a befizető utasoknak még nem utalták vissza, bár erre jogszabályok vannak érvényben, és a szállításiügyi miniszter kártérítés igénylésére biztatja a pórul járt utasokat. Tanczos Barna környezetvédelmi miniszter szerint a számlák zárolása nem indokolja a válalat lépését, hiszen az adósságokat újra lehet ütemezni, ezt a cég nem kérelmezte, de megteheti.

A fentiek alapján akár az is elképzelhető, hogy pénzügyi csődöt jelent a légitársaság. Az elkövetkező napokban a DIICOT és a hatóságok bizonyára görcső alá veszik a cég könyvelését, és többet tudunk meg az eddigi legnagyobb romániai légitörtrányról.

Forgalmi dugó a November 7-ben

(Folytatás az 1. oldalról)

Portik Vilmos elmondta, bár az építkezés Marosvásárhely területén zajlik, és az építési engedélyt is a helyi polgármesteri hivatal bocsátotta ki, az útfelületi munkálatokra kizárólag a megyei rendőrség közlekedési osztálya ad ki engedélyt. A forgalmi dugó pedig az útfelületen zajló munkálatok és nem a szupermarket építése miatt alakult ki.

A szerdai találkozón a közterület-kezelő igazgatóság képviselte a várost, továbbá jelen volt a megyei rendőrség közlekedési osztályának vezetője, az építő és az építető vállalat képviselői. A találkozó eredményesen zárult, sikerült megegyezni, aminek az egyik része, hogy szerda délutánig kijavítják a felmárt aszfaltreteget. Ez jelentette a problémát, ami miatt minden jármű legfeljebb 5 km/h-s sebesség-

gel tudott haladni az érintett szakaszon, ha ez megoldódik, nagy segítség lesz, vélekedett az alpolgármester. A másik eredménye a tárgyalásnak, hogy az építők a megyei rendőrség közlekedési osztályára új dokumentációt tesznek le, amelyre újabb engedélyt fognak kibocsátani, ami részben fel fogja gyorsítani a munkálatokat, részben zavartalanabbá teszi a közlekedést, mondta Portik Vilmos.

A Marosszentgyörgy határába tervezett szupermarket az eredeti tervek alapján szeptember 15-én kellene megnyíljon, már ha nem lesz késés. Azonban a nyitás és az útszakasz helyrehozása minden bizonnyal nem fog egy dátumra kerülni. A mostani megállapodás viszont segíthet abban, hogy a városi forgalom valamelyest fellélegezhessen.

Parasztolimpia a gazdanapon

Kitüntetik a magyar agrárminisztert

Szeptember 18-án a tizenegyedik alkalommal szervez gazdanapot – ezúttal Mezőpanitban – a Romániai Magyar Gazdák Maros Egyesülete. Erről tartott sajtótájékoztatót Fazakas Miklós elnök és Sikó László falugazdász, a rendezvény fő szervezője. Az előző hagyományos gazdanapi eseményektől eltérően az idén először parasztolimpiát – humoros sportvetélkedőt – is szerveznek.

Vajda György

A korábbi hagyományokhoz híven az RMGE Maros a gazdanapot más-más kistérségben szervezi, ezért, hogy a környéken levő gazdákat is bevonják az egyesület életébe és a szervezésbe egyaránt. Az idén a választás Mezőpanit községre esett, a rendezvény a községek központban levő sportpályán lesz. Sikó László elmondta: 9.30-kor a mezőcsávási fúvószenekar hívogatták a szervezőt a falu lakóit a helyszínre. 11 órától tartják a hivatalos megnyitót, majd kiosztják a 2019-ben alapított Pro Agricultura Transilvanica-díjakat. Azok kapnak elismerést, akik kiemelten tevékenységhez. Minden évben tízen vehetik át a díjat, ezek közül kettő nevét elárulta a szervezet elnöke. Bíró Csaba alelnök posztumusz díjat kap, és a kitüntetettek között lesz dr. Nagy István, Magyarország agrárminisztere is, aki személyesen veszi át majd az oklevelet és a plakettet. Lesz traktoros felvonulás is. Lehet adományozni mind a *Magyarok kenyere – 15 millió búzaszem*, mind az RMGE Maros által kezdeményezett *Székel szívek tarisznyája* program keretében. Az utóbbi, mint ismeretes, egyfajta önszegélyző alap kíván lenni, a támogatást bajba jutott gazdátársaknak ajánlja fel esetenként a szervezet. Az eseményen díjazták *A legszebb konyhakertek* vetélkedő nyerteseit is. Az idén 34-en neveztek be zöldségekertjeikkel, veteményeseikkel, sőt az erkélyen létrehozott minikertekkel is. Az RMGE Maros 2020-ban létrehozta

Sikó László és Fazakas Miklós

Fotó: Vajda György

a Marosi Termék védjegyet, ennek égése alatt rendezik meg azt a termékvásárt is a pályán, ahova helyi termelőket, kézműveseket hívtak meg. Jelen lesznek a Maros Gazda Kft. partnereitől is nagyon sokan olyanok, amelyek mezőgazdasági inputokat kínálnak. Jelenleg az egyesülethez 27 jogi és 10 nem bejegyzett gazdakör tartozik, számukra hirdettek gulyásfőző versenyt. Természetesen nem mindenki fog majd fakanalat, de ismerte a vendéglátókat, arról biztosítottak a szervezők, hogy lesz, amit megköszölni majd a zsűrinek és természetesen a vendégeknek is. Az idén először szerveznek a gazdanapon parasztolimpiát, olyan népi játékokat, ahol elsősorban a benevezők erejét, ügyességét tesztelik humoros próbatétellel, úgymint a talicskázás, futás gumicsizmában és ehhez hasonló, a hagyományos mezőgazdasági munkálatokból ihletett versenyszámokon.

Fazakas Miklós kiemelte: mind a hazai, mind a magyarországi, sőt kapcsolatrendszerüknek köszönhetően Kárpát-medencei meghívottakat várnak, hiszen 32 év alatt sikertült olyan hálózatot kiépíteniük, amelyre alapozva támogatják a gazdákat. A rendezvény jelmondata – Együtt a jövőért, felelősséggel a vidékért! – jelzi azt, hogy az összefogásra, az együttműködésre, a társadalmi szolidaritásra, a jövőért vállalt felelősségre szeretnék ösztönözni a gazdákat, hiszen ebben a válságos világgaz-

dasági helyzetben nagyon fontos feladat járul az agráriumra abban, hogy ne legyen élelmiszerhiány. A mezőgazdaságban dolgozók, ha jól végzik munkájukat, elérhetik, hogy önellátóak legyenek, és ez minden-nél fontosabb. Ez nem egy szakma, hanem életforma, amelyet vállalni kell. A szervezettel azon lesz, hogy igazolja, érdemes vállalni ezt az életformát, és jövőt tervezni Erdélyben – tette hozzá, majd elmondta, hasznos tevékenységüknek köszönhetően az utóbbi időszakban megnőtt az érdeklődés a szervezet iránt mind a gazdák részéről, mind a Marosi Gazda Kft. beszállítói részéről, de komoly partnernek tekintik az RMGE Marost a romániai (LAPAR) és a magyarországi (NAG, Agrárminisztérium) szervezetek és intézmények, képviselői jelezték részvételi szándékukat, így köteleességét érzik annak, hogy mindezt a gazdák érdekében kamatoztassák.

A gazdanap alkalom a találkozásra, a tapasztalatcserére, a szakismeretek gyarapítására, a kapcsolatok kiépítésére, arra is, hogy bemutatkozzanak a gazdák, és nem utolsósorban a szórakozásra, hiszen gazdag kulturális programmal is várják majd a vendégeket. A részletes programot a későbbiekben hozza majd nyilvánosságra a szervezet – közölték többek között a Laposnya utcai székházban tartott sajtótájékoztató a szervezők.

Szeptember 10-ig igényelhető az 500 lejes támogatás tanszerekre, ruházatra

A kormány a 2021–2022-es tanévben is egy 500 lejes egyszeri juttatással támogatja a nehéz helyzetben lévő családokat. A juttatást, amelyből a gyerekek tanszerei, ruházati cikkei vásárolhatók meg, szeptember 10-ig kell igényelni az egyik szülőnek. Az igényléshez mindössze a 2022. júliusi jövedelembizonylatot kell csatolni, és ezt azoknak is be kell nyújtaniuk, akiknek gyereke már tavaly is részesült a támogatásban.

Az iskola előtti oktatás-nevelésben részt vevő gyerekek az 500 lejes támogatásra abban az esetben jogosultak, ha a családban az egy főre eső jövedelem nem haladja meg a minimálisan garantált összeg (149 lej) kétszeresét, tehát 298 lejt. Az általános iskolába (0–8. osztályba) járó kisdíjak szintén jogosultak az összegre abban az esetben,

ha a családban az egy főre eső jövedelem nem haladja meg a bruttó minimálbér (2550 lej) felét, azaz 1275 lejt. Az oktatásban részt vevő minden gyerek megkaphatja a támogatást, amennyiben megfelel a már említett kritériumoknak. Készpénzre nem váltható be a kártyán levő összeg, amit a programban részt vevő szolgáltatási egységeknél lehet elkölteni. Az 500 lejes támogatást tanszerek, ruházati cikkek vásárlására lehet felhasználni.

Az összeget szeptember folyamán kapják meg azok a diákok, akik már rendelkeznek kártyával. Az új jogosultak október folyamán jutnak hozzá az eszközökhöz, a pénz ezek után kerül rá.

A kérelmeket a tanuló életkorától függően vagy az önkormányzatokhoz (óvodások esetében), vagy annak az oktatási egységnek a titkárságára kell benyújtani, ahová a tanuló beiratkozott.

(RMDSZ-tájékoztató)

Elmefutam a brit tudósokról...

Csütörtöki fantázia

– Sebestyén Mihály rovata –

Ugye, te is ismered azt a mondatot, ami úgy kezdődik...

...brit tudósok kiszámították, ha egy éven keresztül nap mint nap egy embert telepítünk a Holdra, természetesen a szabad akarat totális figyelembevételével és az emberi szabadságjogok egyenlő adagolásával, akkor háromszázhatvanöt férfit és nőt – igaz, egy pártatlan, de nem pártatlan lesz (lehet) –, akkor az ott kialakult népesség természetes módon folytatólag fogja odafigyelt mindazt, amit ideleln a Földön elkezdett, de megzavarták a holdutazással: tehát dolgozik, henyél, üzletbe jár, elad és vesz, sétál és csal, szerelmeskedik és hűtlenkedik, elitél és felmagasztal, önz és vonz. Kisebbségi mértékben, mint idehaza. Na és a pártalapításhoz is elegendő vannak, úgyhogy megindul a politikai élet zajlása. Brit tudósok azt is számításba vették, hogy lesznek rojalisták vagy monarchikusok, köztársaságiak és diktatúrarájogók, mechanikusok és kétfarkúak, liberálisok, konzervatívok, ál- és illiberális frakciók, illegalisták és legitimisták, valamint teleholdpártiak és holdtöltehívők, holdfogyatkozáskor segélyre szoruló. A kórházakban ápolni fogják a holdkórosokat, és holdakban fogják mérni a területet, de lesznek természetesen ott is olyanok, akik a hektárra esküsznek. A társadalom változatos lesz, mind-mind holdnyelveken fognak beszélni.

Brit tudósok egy percig sem ülnek a bárjaikon, további szenzációs kutatási ered-

ményeket tesznek közzé a Science hasábjain. (Ez utóbbiról illik tudni, hogy a közlő fizet a közlésért, és nem fordítva, a közleményért a szerkesztőség.) Így például sikerült kiszámítaniuk tisztán matematikai metaegyenletek segítségével hiva munkájukhoz, hogy ha egy ember naponta megeszik egy szem búzát – természetesen valódi tiszta búzát, olyat, amit a galamb is megehetett volna, de előle szerencsére elkapkodtuk –, szóval ha egy egyn mindennap lenyel egy szem búzát, mely mindennap a földkerekség más tájegységéből veszi eredetét, akkor az illető testének egy százaléka teljesen nemzetközivé válik, és ilyenformán hajlamos lesz arra, hogy ne háborúzzék, békésen oldja meg konfliktusait, az arabok és zsidók, ukránok és oroszok, afgánok és angolok, Hacsek és Sajó (ez a magyar vonalnak tett engedmény) egymás nyakába borulnak, és a világ egyenletesen csöndes, kimért és élhető, de roppant unalmas lesz. (Ez utóbbi csak lábujjgöndörben közölték, hogy az ENSZ békefenntartói ne ébredjenek rá jövődöbéli teljesen fölösleges voltokra.)

Ugyanezt a kísérletet elvégezték rizsszemekkel is. Az emberiség Ázsia-toleranciája ugrásszerűen megnő, véleményezik közlemé-

nyükben, mely nagy feltűnést keltett a lakosság Ázsia-főbiában szenvedő részecskéiben. A rizsfogyasztás – kötik az ír szettert a karóhoz – hatására, természetesen háromszázhatvanöt, sőt szököévből egy nappal tovább is, az országok akadály nélkül befogadják az Ázsiából menekülteket, lebontják a kerítéseket, megszűnik az idegenrendészet, kínaiul és dél-koreaiul meg japánul kezdenek milliók tanulni, és helycsere is bekövetkezhet a követ-

kező században, azaz a művelt nyugati világ helyet cserél a művelt, agyontechicizált és szupergyors ázsiaiakkal. Brit tudósok még keresik azt a táplálékot, amely ugyanezt a lehetőséget rejtene magában Afrika vonatkozásában. Persze eme törekvéseket nagyban gátolja az a tény, hogy a közelmúltban már volt egyszer egy jelentősebb brit, francia, spanyol és portugál, belga és német élőanyag- és erőszakexport, amit gyarmatosításnak neveztek egyesek, mások viszont civilizációs ténykedésnek és felvilágosító munkának. Azért Afrika sem tétlenkedett, ugyanis nem minden szabad akarat semmi-bevételével, mondhatni erőszakkal vittek jelentős tömegeket kényelmetlen hajókon Észak-, Közép- és Dél-Amerikába. De az nem volt teljesen következmények nélküli,

ugyanis hálából az afrikaiak kisebb lázadás és rabszolgamunkálkodás után/közben, előbb csak a maguk kényére, létrehozták a jazzt, ami azóta is Amerika legütősebb exportcikke.

Na most már brit tudósok kiszámították, hogy ha mindennap három-öt ízben megesszünk két-három szendvicset (ami már önmagában is brit találmány), és megiszunk rá három bögre frissen fejt tehéntejet, valamint csokoládéval is kedveskedünk hormonjainknak, mirigyjeinknek és izlelőbimbóinknak (más bimbókról most ne essék szó), valamint csökkentjük mozgásunkat, és délben kelünk ki kényelmes ágyunkból, amikor egyre növekvő hasunkra rástít a nap, akkor elzsírosodunk, kihúzzuk hálóingünket, túlsúlyossá válunk, és kénytelenek lesznek hozzátartozóink, akik nem vetették alá magukat önhibájukból a fenti étrendnek, hordágyon vinni, vitetni be a legközelebbi kórházba – ha éppen van hely és szabad ágy, ha a doktorok és az egészségügyi személyzet nem ment át közeli, jobban fizető államokba gyógyító munkát végezni – nos, ebben az esetben az orvosi beavatkozás minden testrészeinkre kiterjed (kérdesse csak meg orvosát és gyógyszerészét, már ahol még van), és ilyen módon munkát, témát, feladványt, ötletet, felvetést és kutatási célokat adhatunk brit tudósoknak, akik addig csak ülnek ölbe tett kézzel, és várják, mikor léphetnek a világ közvéleménye elé a legfrissebb tudományos eredményekkel.

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Menyhárt Borbála

Az iskola vagy a szülő feladata a szexuális nevelés?

A gólyamese már a múlté

Nemrég látott napvilágot a törvénymódosítás, miszerint csak nyolcadik osztálytól és csakis a szülő beleegyezésével lehet az iskolákban egészség- és szexuális nevelő órákat tartani, a szakemberek véleménye azonban egyértelműen az, hogy sokkal hamarabb kellene az adott korosztálynak megfelelő információkat eljuttatni a gyerekekhez. Sajnos Romániában a szexuális nevelés még mindig tabutémának számít, a szülők az iskolától várják el, hogy ilyen jellegű információkkal felvértesse a diákokat, az iskola álláspontja pedig sok esetben az, hogy ilyen kényes témáról a szülőnek illene beszélgetnie a gyermekével – hangzott el azon a kerekasztal-beszélgetésen, amelyre a Vásárhelyi Forgatagon a gólya már csak mese. Hogyan beszéljünk a szexualitásról? címmel került sor. Rákóczi Kinga moderátor dr. Bakk Miklósi Kinga pszichológussal, egyetemi oktatóval, Dénes Tünde biológianéval, dr. Madaras Gabriela endokrinológus-szexológus szakorvossal, valamint Valkai Hunor 14 éves diákkal boncolgatta a kérdéseket, amelyekkel előbb-utóbb minden szülő szembesül.

Menyhárt Borbála

A manapság jellemző információdömping, a világhálón elérhető témérdek kétes tartalom közepette nem túl késő nyolcadik osztályban a szexuális nevelés a diákoknak, illetve kinek a felelőssége, hogy a gyerekek időben hozzájussanak az életkoruknak megfelelő információkhoz? – egyebek mellett ezekre a kérdésekre keresték a választ a Vásárhelyi Forgatagon, a Dumatérben megtartott kerekasztal-beszélgetésen. Az érintett fiatal korosztályt képviselő Valkai Hunor egyetértett azzal, hogy a törvényben leszögezett életkor túl késői, ugyanis amit hetedik osztály végén tanítottak szexuális nevelés címen az iskolában, az senkinek sem jelentett újdonságot, jó lett volna hamarabb foglalkozni a témával, és érdekesebben átadni az információkat a diákoknak – adott hangot véleményének a fiú.

Nem szabad tabuként kezelni a témát!

Tanulmányok támasztják alá, hogy az a gyerek, aki szexuális nevelésben részesül, felkészültebb lesz ezen a téren, azaz később kezdi a szexuális életet, és inkább igénybe veszi a fogamzásgátló módszereket. Nemzetközi kutatások bizonyítják, hogy azokban az országokban, ahol az iskolákban a gyerekek életkorának megfelelő, tudományos tényeken alapuló oktatást vezettek be a párkapcsolatokról és a szexualitásról, a fiatalok később kezdték a szexuális életet, nőtt a védekezési lehetőségeket igénybe vevők aránya, csökkent a kockázatos szexuális kapcsolatok száma, és ezáltal a nemi betegségek átadásának a kockázata, illetve visszaesett a nem kívánt terhességek száma – hangsúlyozta már a beszélgetés elején dr. Madaras Gabriela. A szexológus úgy véli, nagyon jó, hogy ha a nevelés az iskolában történik, ellenben az ideális az, ha a szülők is kiveszik a részüket ebből. Mint mondta, számos országban vannak jól működő minták, sémák a szexuális nevelésre, csupán át kellene venni őket. Példaként említette Finnországot, ahol a 70-es évektől nagy hangsúlyt fektetnek a

gyerekek szexuális nevelésére, valamint Hollandiát, ahol a 90-es években kezdték el. A szakember hozzátette, az Egészségügyi Világszervezet ajánlásában korcsoportokra lebontva bemutatják, hogy mely életkorban milyen információ ajánlott a gyerekeknek, kezdve a testének a megismerésétől a testhigiénéig, a menstruációig, a szocializációs szabályokig, majd a párkapcsolatig, a nemi betegségekig és a védekezésig. Az irányelvek közül mindössze kettő szól konkrétan a szexről.

Dénes Tünde biológiané elmondta, az elmúlt években többször fordultak hozzá a diákjai abortusz, szülő-gyerek kapcsolat, menstruáció, nemi betegségek témában, érezhető, hogy kíváncsiak a gyerekek, mégis kényes számukra erről beszélni, ezért úgy kezdenek bele, hogy a barátjuk barátja kérésére érdeklődnek. De az is előfordult, hogy biológiaórán, amikor anatómiai, idegrendszeri kérdésekről volt szó az osztályban, az egyik 11-es diák felszólalt, és megkérdezte, hogy esemény utáni tablettát hol lehet beszerezni. A pedagógus elismerte, gyakran órák

után próbál sort keríteni ezekre a beszélgetésekre, hiszen a 28-as létszámú osztályokban a merev tanterv mellett nincs idő egyéni beszélgetésekre. Az a tapasztalata, hogy a fiatalok érdeklődnek, kíváncsiak.

Mint mondta, vannak törekvések a gyerekek szexuális nevelése terén, Magyarországon és Erdélyben, Vásárhelyen is vannak jó programok. Például Magyarországról indult a Boldogabb családokért iskolai nevelés vagy a Családi életre nevelés az oktatásban, aminek az alapja a helyes önismeret, a szeretetnyelvek, a konfliktuskezelés, a kommunikáció, utána kerül szóba a barátság, a szerelem, a szexualitás, azaz az életkori sajátosságok alapján jól fel van építve. A pedagógus úgy véli, ha valaki ellenzi a szexuális nevelést, az általában abban gyökerezik, hogy valamitől védjük a fiataljainkat, azonban nem valamitől kell őket védeni, hanem valamiért, azt kellene bennük erősíteni, hogy a testük érték. – A tabukat le kell dönteni, és ha arra gondolunk, hogy már negyedik-ötödik osztályban beindulhat a pornófüggőség, egyértelműen a mi feladatunk, hogy a gyerekeinknek a megfelelő információkat átadjuk. A pedagógusoknak nagy felelősségük, feladatuk van ebben. Ha a szülők vagy akár a pedagógusok úgy érzik, nem készültek fel rá, akkor vannak erre képzett szakemberek, akiket segítségül lehet hívni – mutatott rá a biológia szakos tanár.

A szexuális nevelést az óvodában kellene kezdeni

Dr. Bakk Miklósi Kinga pszichológus rámutatott, a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetemen, ahol tanít, van egy pszichológiai tanácsadó központ, ahová gyakran fordulnak a diákok szexualitással kapcsolatos kérdésekkel is. – Örülök, hogy mernek kérdezni, hiszen gyakran hallani, hogy a 21. században még mindig három tabu van: a szex, a pénz és a vallási hovatartozás. Fontos megjegyezni, hogy a szexuális felvilágosítás nem egyenlő a szexuális neveléssel, és nem hiszem, hogy az előbbi egymagában elegendő. A szexuális nevelés a fontos, ez pedig óvodában kezdődik, akkor, amikor a testképről kezdünk beszélni, amikor tudatosodik a gyerekekben, hogy például ő kislány, a társa meg kisfiú. Továbbgöngyölítve a dolgot, a szexuális nevelés része a határok megtanítása, a nemet mondás tanítása, az egymás tiszteletére való tanítás, tehát elsősorban személyiségfejlesztéssel, önismerettel kell foglalkozni már óvodáskorban – hangsúlyozta a szakember. Hozzátette, manapság igen felgyorsultak a dolgok, előfordul, hogy kisiskoláskorban, harmadikos-negyedikes kislánynak már megjön a menstruációja.

Ezen a téren igen jelentősek a családi minták, a sémák, például hogy mit lát a kislány, hogyan viszonyul az anyukája a menstruációhoz. Ilyen körülmények között, amikor minden ennyire fel van gyorsulva, hetedik, nyolcadik osztályban már késő, hogy a biológiané vagy más pedagógus elkezdjen mesélni azokról a dolgokról, amelyekről az ilyen korú gyerekek már mindent tudnak. Ezzel szemben a tapasztalat az, hogy az önismereti, személyiségfejlesztési téren nagyon ingoványos talajon állnak a fiatalok. A kapcsolatok pedig nem ott kezdődnek, hogy egymásnak szegezzük a kérdést az Instagramon, hogy együtt járunk, hanem az egymás iránti tisztelet, az intimitás a lényeg, és ezekre nevelni, tanítani kell a gyerekeket, ami nagyon sok lépcsős folyamat – világított rá dr. Bakk Miklósi Kinga, aki szerint az udvarlás, az egymáshoz való közeledés terén is a személyes mintákat követik a fiatalok, ha egy fiú azt látja, hogy az édesapja alkalomadtán virággal kedveskedik az édesanyjának, ez számára is természetessé válik. – A személyes minták túlmutatnak a szavakon, hiába mondja az apa a fiának, hogy illik virágot vinni, ha ő maga sohasem lepi meg virággal a feleségét – jegyezte meg.

A családi modell kapcsán dr. Madaras Gabriela hozzátette, nem minden gyerek lát kedvező mintát otthon, a hozzá fordulók közül sokan számolnak be diszfunkcionális kapcsolatokról, rengeteg az olyan család, ahol elváltak a szülők, nagyon kevés az a gyerek, aki annyira szerencsés, hogy jól működő családban élhet. Emiatt nagyon fontos a pedagógus szerepe a szexuális nevelésben, egy 14 éves gyerek például már kellene tudja, mi a különbség a barátság, a szerelem és a vágy között, de kevés az a szülő, aki ezt el tudja magyarázni a gyerekeinek. A szexológus megjegyezte, természetesen a szülőnek is vannak feladatai ezen a téren, de sokuknak alig van ideje arra, hogy megkérdezze a gyereket, hogy van, mi történt az iskolában, nem hogy ilyen kényes témáról beszélgesse vele.

Ahelyett, hogy átdobnák a labdát a másik térfele, mindenki tegye a dolgát.

Dr. Bakk Miklósi Kinga úgy véli, nem lehet egyértelműen kijelenteni, hogy az iskola dolga a gyerekek szexuális nevelése.

– Úgy érzem, ugyanaz a helyzet, mint az okostelefonnal: a szülő megveszi a gyerekeinek, de nem ad használati utasítást hozzá, jó esetben feltesz néhány szűrőprogramot, vagy korlátozza a használati időt, de nem magyarázza el, mire érdemes, hogyan kell használni. A szülő azt gondolja, van az iskolában informatikaóra, ott biztosan megtanítják a gyereket, hogyan használja, de ott sem tanítják meg. Így a gyerek gyakorlatilag két szék között a pad alá esik. Ez a benyomásom a szexuális neveléssel is, a szülő azt gondolja, az iskolában van biológiaóra, ott biztosan szó lesz erről, és amúgy is ez az iskola dolga. Az iskolában pedig gyakori az az álláspont, hogy ez egy kényes, intim dolog, a szülőnek kell ezzel foglalkoznia. Hogy ne essünk abba a tévedésbe, hogy átdobjuk a labdát a szomszéd térére, a legjobb lenne, ha mindenki tenné a maga dolgát, a szülő is, az iskola is, az óvodától kezdve, egy életen át, ugyanis a szexuális nevelés egy életen át tartó folyamat – fejtette ki a pszichológus.

Mint mondta, abszurd dolognak tartja, hogy a szülő írásos beleegyezését kell adja ahhoz, hogy a gyereke szexuális nevelésben részesüljön az iskolában, hiszen az erkölcsi, kognitív, érzelmi, szociális fejlődésre nap mint nap hangsúlyt fektetnek a tanintézetekben az oktatás során, és egyikhez sincs szükség szülői beleegyezésre. Érthetetlen, hogy miért tapasztalható ilyen mértékű bizalmatlanság a szexuális nevelés terén.

Romániában a szülőkre van bízva a gyerekek szexuális nevelése, aminek meg is van az eredménye, 2020-ban ugyanis országunkban 16 ezer 18 év alatti lány lett anya, miközben Franciaországban ennek egyharmada, 6 ezer volt a kiskorú édesanyák száma. Ugyanakkor európai viszonylatban Romániában a legmagasabb az AIDS-szel fertőzöttek száma a 15-24 év közötti korosztály körében, tehát nem szabad csak a szülőkre bízni, nagyon fontos lenne a szexuális nevelés az iskolában – világított rá dr. Madaras Gabriela, hozzátéve, a legtöbb országban, ahol jól működik a szexuális nevelés, önkéntesek végzik ezt a munkát, például Hollandiában a gyerek 4 éves korában kezdik el. Jól működő minták vannak, csak át kellene venni ezeket – hangsúlyozta.

A diabétesz nem akadály

Cukorbeteg a felhők fölött

Országszerte egyedülálló kezdeményezés a Maros Megyei Cukorbeteg Gyermek és Fiatalok Egyesületének (ASCOTID) Dia Mount Challenge című projektje, amely által be szeretnék bizonyítani, hogy a cukorbeteg fiatalok is képesek hegyet mászni, extrém sportokat űzni, legyőzhetik a saját korlátaikat, ha követik a vércukorszintjüket. Idén a Fogarasi-havasokbeli 2544 méter magas Moldoveanu-csúcsot vette célba a csapat.

Menyhárt Borbála

A Dia Mount Challenge ötlete évekkkel ezelőtt abból az elgondolásból született, hogy a fiatalokat új dolgok kipróbálására, a saját határaik túllépésére ösztönözze. A cél, hogy bebizonyítsák, semmi különbség nincs egy cukorbeteg és egy egészséges fiatal között, ha a vércukorszint a normális értékek között mozog. Biztatni szeretnének minden cukorbeteg fiatait, hogy sportoljon, próbáljon teljes életet élni. Idővel a Maros Megyei Cukorbeteg Gyermek és Fiatalok által kezdeményezett projekt országos szintűvé nőtte ki magát, az ország különböző részeiből gyűlnek össze fiatalok, akik a vércukorszintjüket folyamatosan követve, a felhők fölé is felmásznak. Idén augusztus 25-28. között a Fogarasi-havasokban lévő, 2544 méteres Moldoveanu-csúcsot tűzték ki úti célul. A túra alatt minden fiatal szenzoros készülékként emlegetik, nemcsak együtt kirándulnak és szórakoznak, hanem a mindennapok nehézségei közepe is egymás támaszai.

Rodica Molnar köszönetet mondott mindazoknak, akik felkarolták a kezdeményezést, az önkénteseknek, orvosoknak, hegyimutatóknak, akik elkísérték őket, valamint a fiataloknak, akik elég bátrak voltak a kalandhoz,

életre szóló barátságokkal. Szervezőként elégedettséggel tölti el őket, hogy úttörő szerepük van a romániai cukorbetegség történetében, és ösztönzőleg hatnak másokra.

A Dia Mount Challenge minden évben egy körülbelül 25 fős csoportot hoz össze, mindig új útvonalat választanak ki valamelyik hazai hegységben, és a hegyezés mellett különféle sporttevékenységekkel teszik színesebbé a kirándulást, olyan kalandokkal, amelyekre egyébként nem biztos, hogy lehetőségük van az inzulinfüggő fiataloknak, például vadvízi evezés, via ferrata útvonalak, állva evezés. A fiatalok számára külön élmény volt, hogy csapatban, sorstársaikkal próbálták ki ezeket

a kalandokat, hiszen a résztvevők az egyesületet a második családjukként emlegetik, nemcsak együtt kirándulnak és szórakoznak, hanem a mindennapok nehézségei közepe is egymás támaszai.

Rodica Molnar köszönetet mondott mindazoknak, akik felkarolták a kezdeményezést, az önkénteseknek, orvosoknak, hegyimutatóknak, akik elkísérték őket, valamint a fiataloknak, akik elég bátrak voltak a kalandhoz,

kihasználták a lehetőséget, hogy életre szóló élményeket szerezzenek, és bebizonyították, hogy nincs akadálya annak, hogy normális életet éljenek, hogy kövessék az álmaikat – hangsúlyozta az egyesület elnöke.

A cukorbeteg fiatalokat dr. Korodi Melinda diabetológus szakorvos is elkísérte. Mint mondta, merész vállalkozás volt a legmagasabb csúcs, a Moldoveanu megmásítása, ellenben egy olyan csapat vágott neki, amely már ismerte egymást, és volt már része hasonló kalandokban. A szakorvos elégedetten nyugtázta, hogy a hegyekben töltött idő alatt csak megfigyelői szerepe volt, nem volt szükség orvosi beavatkozásra.

A csapat tagjai cukorbetegséggel élő, 20 és 34 év közötti fiatalok voltak, kedvesek, segítőkészek, tudatosan figyeltek magukra és a társaikra is. A közel 10 órás túra alatt is egyértelművé vált, hogy bár ugyanazzal a betegséggel élnek, mindenikük szervezete más, másként reagál a különböző kihívásokra, és emiatt a kezelés is egyénre szabott. A Moldoveanu-csúcs megmásítása után másnap, szombat lazább volt a program, a Vidraru tavat

„hódítottuk meg”, kipróbáltuk a szörfözést, ki állva, ki ülve, voltak, akik profi módon üzték ezt a sportot, mások pedig ilyen formában most szálltak először vízre. Csodásan összehangolódott a csapat, gyakran egy-egy poén világított rá arra, hogy valójában milyen együtt élni a cukorbetegséggel, melyek azok a kihívások, amelyekkel szembesülnék ezek a fiatalok, és mekkora elégtétel számukra, hogy részt vehetnek ilyen kalandokban. A közösség ereje példásan megmutatkozott a kirándulás alatt, a Jóisten áldása kísérje „Rodi mama”, illetve „Simon mama” (szerk. megj.: ahogy a fiatalok nevezik Rodica Molnar és Simon Ionát, az egyesület alelnökét) életét, hogy nekik köszönhetően még sok hasonló élményben legyen részük a cukorbeteg fiataloknak – fogalmazott a diabetológus.

Raveş Marinescu résztvevő számára egyedi élmény volt a túra. – Függetlenül az út során felmerült nehézségektől, mindannyiunknak sikerült meghódítanunk „Románia csúcsát”, és megmutatni a világnak, hogy az akaraterő erősebb minden akadálnál – világított rá.

Három nap alatt a második szívátültetés

Három nap leforgása alatt a második szívátültetést végezték vasárnap a marosvásárhelyi szívérrendszeri és transzplantációs intézetben (IUBCVT). Az év eleje óta ez volt az ötödik ilyen beavatkozás.

A IUBCVT szív- és érsebészeti osztályát vezető Horațiu Suciú orvos elmondta, a donor egy, a bukaresti egyetemi kórházban kezelt, az agyhalál állapotában levő 17 éves lány volt. A szívet egy katonai repülőgéppel szállították Marosvásárhelyre, és egy 53 éves iasi-i nő kapta meg. A beavatkozás

mintegy négy és fél órát tartott, és sikerrel végződött.

Három nap leforgása alatt ez volt a második szervátültetés a marosvásárhelyi intézetnél. „Nagy öröm ez számunkra, mert a szívelégtelenség előrehaladott stádiumában levő betegek listája igen hosszú. Mindannyiuk egyetlen reménye a jobb életminőségre egy új szerv, egy új szív” – nyomatékosította.

Az orvos elismerően beszélt a donor családjáról, amely hozzájárulását adta a szervadományozáshoz, több ember életét mentve meg ezáltal. (Agerpres)

Horatiu Suciú (Facebook)

Iskolakezdés

Minisztériumi ajánlások a felső légúti megbetegedések megelőzésére

A koronavírus-járványra és az influenzaszézonra való tekintettel az iskolákban alkalmazandó higiéniai ajánlásokat tett közzé az egészségügyi minisztérium.

Tanévkezdéskor az egészségügyi tárca arra figyelmeztet, hogy a hideg időszakban gyakoriak a légúti megbetegedések, és az óvodákban, iskolákban könnyen terjedhet a SARS-CoV-2 vírus, de az influenza is; mindkettő veszélyes azokra, akik más betegségekben is szenvednek, például szív- és érrendszeri, tüdő- vagy cukorbetegségben.

Mindezek megelőzésére az egészségügyi minisztérium kézmosást és -fertőtlenítést javasol az osztályterembe lépés előtt, illetve köhögés, tüsszentés vagy WC-használat után, valamint azt, hogy köhögéskor, tüsszentéskor ne a tenyerünket, hanem könyökujjainkat vagy egy tiszta zsebkendőt helyezünk a szánk elé, utóbbit azonnal dobjuk a szemétkosárba.

További ajánlás az osztályterem gyakori és legalább 10 percig tartó szellőztetése, a felületek tisztán tartása és fertőtlenítése; ugyanakkor kerülni kell a személyes tárgyak kölcsönadását, cseréjét.

A minisztérium egészségügyi maszk viselését javasolja zárt, zsúfolt, rosszul szel-

lőzött helyiségekben, és tanácsosnak tartja betartani a személyek közötti másfél méteres távolságot az órákon. A szülőknél rendszeresen tudatosítani kell, hogy nem javallt közösségbe küldeni a gyermeket, ha fáj a torka, vagy más légúti megbetegedés tüneteit észleli magán. Ugyanez érvényes a tanároknak és az iskolák kiegészítő személyzetére is.

A tanítóknak, tanároknak azt javasolják, hogy minden reggel alaposan szemrevételezzék az osztályt, és szűrjék ki azokat a tanulókat, akik szorosan láthatóan nincsenek jól (lázrészás az arcuk, köhögnek stb.). Ezeket a gyerekeket el kell különíteni, és értesíteni a szülőket.

A szaktárca megelőzés céljából továbbra is javasolja a Covid-19 elleni oltás, illetve – arra jogosultak esetén – az influenza elleni vakcina beadatását.

További ajánlott intézkedések: ismeretterjesztő anyagok kifüggesztése az iskolákban a légúti megbetegedések elleni óvintézkedésekről; a kézfertőtlenítéshez és az osztályterem fertőtlenítéséhez szükséges fogyóanyagok biztosítása; a klímaberendezések állapotának rendszeres ellenőrzése és megfelelő karbantartásuk. (Agerpres)

Enikő receptjei

Rózsa Enikő

Vadmálnaszörp

4 kg málnára 2 citrom levét, 1 kis tasak citromsót és 1,5 l vizet ráöntöttem. Főni tettem, majd miután felforrt, még 15 percig főztem. Szűrőszitán leszűrtem, jól átnyomkodtam. A léhez literenként 50 dkg cukrot és 2 dl cukros (kikristályosodott) mézet adtam. A mézet nagy bödönökkel szerzem be, és eltevéseknél használom. De az is előfordult, hogy éppen nem volt itthon méz, akkor a liter léhez az 1 kg cukrot kötelező hozzáadni, illetve 1 vaníliarúd belsejét is beletettem, és főztem kb. 30 percig. A tetejére kevés szalicilt tettem. Nem készítem hidegen, én így jobban kedvelem. Megkóstoltam, finom lett!

Somlekvár

Az adott mennyiségű somot, alapos megtisztítás után, főni teszem kb. annyi vízzel, hogy félig ellepje a gyümölcsöt. Én kb. 25 percig főztem. A megfőtt somot egy fémshita és egy fakanál segítségével átpasszíroztam, amíg csak a magja maradt. Minden liter tiszta sompasztához 1 dl vizet, 50 dkg cukrot és 1 dl mézet adok. Amikor nincsen mézem, 2 dl víz és 65 dkg cukor az arány. Forrás után 30 percig főztem, folytonosan kavargatva. Minden literhez egy evőkanál pektint 2 kanál cukorral összekeverek. Például, ha 5 l massa volt, akkor 5 kanál pektin 10 kanál cukorral összevegyítve, és ez a legvégén kerül bele. Eppen csak forralunk egyet vele, nem főzzük túl, mert meghígulhat. A lekvárt üvegekbe töltöm, a tetejére picit szalicilt teszek, jól betakargatom őket, majd miután kihűlnek, mehetnek a kamrába.

Pikáns ropogós csirkeszárny

A csirkeszárnyakat feldarabolom, én 8 csirkeszárnyat készítettem el, amiből 16 daraboska lett. 2 evőkanál tejfölt, 1 kávéskanál mustárt, 1 evőkanál ketchupot, 1 mokkáskanál chilikrémet, 1 kávéskanál majonézt, 1 evőkanál mézet, 5 tojást 4 evőkanál liszttel, 3 cikk zúzott fokhagymával, ízlés szerint sóval simára keverek. A csirkeszárnyakat besózom, borsozom, belehelyezem a masszába, jól beleforgatom, és egy órára a hűtőbe teszem. 20 dkg kukoricapelyhet apróra morzsolok, összevegyítem 3 evőkanál prézslivel. A masszából kiemelt szárnyakat a kukoricapelyhes egyvelegbe forgatom, majd bő olajban szép pirosra kisütöm. Mi sült édesburgonyá-

val fogyasztottuk, amit ugyanúgy készítettem, mint a hagyományos krumplit.

Mandulás-diós kifli

Szükséges hozzá: 40 dkg liszt, 20 dkg zsíros vaj, 1 evőkanál zsír, 25 dkg darált dió, 15 dkg darált mandula, 1 narancs reszelt héja, 3

tasak vanília, 10 dkg porcukor, csipetnyi sütőpor, pici só, 1 tojássárga. Összedolgozok mindent, kisodrom, majd tetszés szerinti darabokra vagdalom, formázom, és 170 fokon megsütöm. A kifliket langyosan vaníliás porcukorral jól megszórkjuk.

Jó étvágyat kívánok!

Újabb 20, magyar anyanyelvű diákokat érintő tanintézménnyel bővül a Meleg ebéd program

Újabb 150 tanintézménnyel bővül a Meleg ebéd kísérleti program, 20 olyan intézmény is van köztük, ahova magyar diákok is járnak. Az idei tanévtől így összesen 300 iskola diákjai részesülnek naponta étkeztetésben, a napi menü ára pedig 10 lejről 15 lejre emelkedik.

A Meleg ebéd program hosszú távú célja az iskolai lemorzsolódás, a korai iskolaelhagyás visszaszorítása és a családok segítése, hogy az iskolába járás ne jelentsen pénzügyi megterhelést senki számára. Ösztől 32-re gyarapodik a próbaprojektben azoknak az iskoláknak a száma, ahol magyar diákok is tanulnak, és azon dolgozunk, hogy a program minél hamarabb kiterjedjen minden iskolára – nyilatkozta Kallós Zoltán, az oktatási minisztérium RMDSZ-es államtitkára.

Az eddigi részt vevő 150 tanintézmény közül a következő 12-ben van magyar tagozat:

• Fehér megye:

• Buzásbocsaárd – Ioan Maiorescu Általános Iskola

• Küküllővár – Ștefan cel Mare Általános Iskola

• Beszterce-Naszód:

• Szentmáté – Általános Iskola

• Brassó:

• Szásztyúkos – Általános Iskola

• Kovászna:

• Málnás – Tökés József Általános Iskola

• Mikóújfalva – Fejér Ákos Általános Iskola

• Bereck – Comenius Általános Iskola

• Hargita:

• Gyergyószentmiklós – Kós Károly Általános Iskola

• Csíkszereda – Xantus János Általános Iskola

• Maros:

• Héjjasfalva – Petre N. Popescu Általános Iskola

• Búzásbesenyő – Dósa Dániel Általános Iskola

• Marosfalu – Általános Iskola

• Szatmár:

• Krasznabétek – Viorel Sălăgean Általános Iskola

• Kolcs – Bem József Általános Iskola

Új iskolák, ahol magyar nyelven is folyik oktatás, amelyek ösztől csatlakoznak a Meleg ebéd programhoz:

• Bákó:

• Gyimesbükk – Dani Gergely Általános Iskola

• Bihar:

• Székelyhid – Petőfi Sándor Elméleti Líceum

• Tenke – Nicolae Jiga Elméleti Líceum

• Diószeg – 1-es Számú Általános Iskola

• Brassó:

• Tatrang – Általános Iskola

• Keresztvár – Általános Iskola

• Kolozs:

• Gyalu – Voievod Gelu Elméleti Líceum

• Bánffyhunad – Vlădeasa Elméleti Líceum

• Kovászna:

• Maksa – Orbán Balázs Általános Iskola

• Barátos – Bibó József Általános Iskola

• Hargita:

• Székelyudvarhely – Tompa László Általános Iskola

• Nagyalambfalva – Kányádi Sándor Általános Iskola

• Gyergyótölgyes – Általános Iskola

• Gyergyószentmiklós – Vaskertes Általános Iskola

• Maros:

• Mezőbánd – Szakiskola

• Nyárádszereda – Deák Farkas Általános Iskola

• Ákosfalva – Általános Iskola

• Szatmár:

• Ákos – Általános Iskola

• Szilágy:

• Szilágypercesen – 1-es Számú Általános Iskola

• Szében:

• Erzsébetváros – Timotei Cipariu Líceum

(közlemény – rmdsz.ro)

Több mint 50 ezer adag HPV elleni oltás

Az egészségügyi minisztérium által a napokban kiadott közlemény szerint június 30-án 56.841 adag HPV elleni vakcina állt rendelkezésre a háziiorvosi rendelőkben és a megyei egészségügyi igazgatóságok készleteiben.

Az idei év első 6 hónapjában 52.066 adag HPV elleni vakcinát használtak fel az egészségügyi minisztérium ingyenes oltási kampányában. Közleményében a tárca emlékeztet, hogy 14 éves korig két adagot, az ennél idősebbek esetében pedig három adagot kell beadatni az immunizáláshoz. A HPV elleni védőoltást kérésre ingyenesen beadják a 11-18 év közötti lányoknak a háziiorvosok. A kérelmeket a nyilvántartásba vétel dátumának időrendi sorrendjében összesítik, és az immunizáláshoz szükséges vakcinaadagok számát negyedévente kéri a háziiorvosi rendelők a megyei egészségügyi igazgatóságtól. Az idei első fél évben 30.201 kérelem érkezett a háziiorvosi rendelőkhez a HPV elleni oltás beadására. A HPV elleni védőoltás a legjobb módja a méhnyakrák megelőzésének, és az egészségügyi minisztérium arra ösztönzi a szülőket, hogy tájékozódjanak háziiorvosuktól és szakorvosuktól a vakcina előnyeiről – olvasható a tárca közleményében. (Agerpres)

Szélhámosmuzsika

Szilágyi Mihály

Kissé formabontóan fogalmazva így kezdődött egy jó hangulatú beszélgetés: „Na, ne, már szélhámos sem lehet az ember zene nélkül?” – vágta a fejemhez valaki egyértelműen viccesen. E sorok írója pedig a zene értelmét és fontosságát védelmezve kijelentette, hogy ha valaki nem amolyan kisstilű szélhámos akar lenni, akkor bizony fontos, hogy értsen a muzsikához is. Természetesen ilyenkor mindig bizonyítékkal kell alátámasztani az érveket, így említésre került egy sokak számára ismert név.

A *Giacomo Girolamo Casanova de Seingalt* névből a Casanova mindenképp ismerősen hangzik. Bár sokan csak annyit tudnak róla, hogy világraszóló udvarló hírében állt, fontos azt is kiemelni, hogy sok egyéb kalandja mellett muzsikus is volt.

Ez a különösen romantikus alkutú úriember, Casanova máshol nem is születhetett volna, mint Velencében, talán nem túlzás, ha úgy fogalmazunk, hogy az álmok városában. 1725. április 2-án hallotta először a gondolatok énekét – nem csoda, hogy „életművészete” közel állt az április elsejéhez... Mivel édesanyja színésznő volt, a turnék miatt leginkább a nagyanyja viselte gondját. Gyerekkori betegségek és a nehézségek megtanították, hogy ha boldogulni akar, csakis saját magára számíthat. Szerencséjére elképesztő

memóriával és találékonysággal rendelkezett, és már tizenegy évesen ámulatba ejtett egy előkelő és művelt úriembert, aki latinul írt neki verses találós kérdést. A gyerek néhány pillanatnyi gondolkodás után, a vers stílusát és szerkezetét tökéletesen utánozva, szintén latinul válaszolt. Óriási sikert aratott, és a társaság kedvencévé vált.

Nagyanyja, látva a fiú éles esztét, papi pályára irányította Casanovát. A nagymamán kívül egy bizonyos Antonio Maria Gozzi nevű pap is, aki félig nevelője is volt, az erkölcsös papi életet ajánlotta. Casanova tehát szépen haladt a pappá válás

ranglétráján. Négy novícius évet el is töltött a Szent Ciprián papneveldeben, csak hogy tizenhat évesen egy kellemetlen esemény felkiáltójelek erdejét állította fel tanárai szemében, ugyanis prédikáció közben nagy nyekkenéssel átesett a szószerkorráján. Hogy nem szélütés érte, az hamarosan kiderült a misebort gőzölő leheletéből. Felszentelt pap nem lett ugyan, de 1742-ben doktori címet szerzett egyházi és világi jogból.

A tízparancsolat béklyóját semmiképp sem viselte, és állandó szélhámosossággal meg szerelmi ügyekkel haragított sok embert magára. Velencéből jobbnak látta el-

húzni a csikot, és meg sem állt Rómáig, ahol briliáns társalkodóként XIV. Benedek pápa kegyeibe férközött, és olyasmit is elért, ami nagyon kevés embernek adatott meg: a pápa megengedte, hogy tiltott könyvekhez is hozzáférjen. Tudásvágya is elképesztő volt, csak hogy ő nem vált könyvtárban ücsörgő könyvmollyá.

Várt egy kicsit, hogy csituljanak a kedélyek, majd szép csendben ismét felbukkant szülővárosában. Mivel a megélhetés nagy úr, Casanovának nem volt más választása, mint beállni a San Samuele Színházhoz hegedűsnek. Ami másnak lehetetlen volt, ő megoldotta a problémát, ugyanis addig beszélt egy nemesembernek, amíg az elintézte neki a muzsikusi állást. Ekkor döbbsent rá, mekkora szerencséje volt, hogy gyerekkorában Gozzi abbé hegedülni tanította. Gyerekként nem szerette a hangszertanulást, de felnőttként ez segítette ki a bajból. Igaz, hogy ki nem állhatta, hogy neki dirigáljanak, és briliáns eszének megalázó volt a színházi muzsika, de mégis megélt belőle valahogyan. Elképesztő megfigyelőkészsége révén gyorsan beilleszkedett a zenekarba, és az előadások után bizony képes híru kocsmákból kitámolyogva, a muzsikusbanda számtalan vandalizmust, zaklatást, rablást, nemi erőszakot és egyéb törvénybe ütköző dolgot művelt. A velencei hatóságok pénzjutalmat ajánlottak annak, aki feljelenti a randalírozókat, de mivel a bandavezér nemesember volt, senki sem jelentkezett.

Egyik alkalommal a zenekarral esküvőn muzsikált. A szerencse itt rámosolygott Casanovára, mert a tekintélyes Bragadino szenátor urat épp a mulatság alatt érte szélütés. Az orvostudományhoz is konyító Casanova azonnal cselekedett, szakszerűen eret vágott az uraságon, és ezzel megmentette az illető életét. A „műtét” sikeréért halálból Bragadino fiává fogadta megmentőjét, és szenátori álláshoz juttatta az addig tengődő muzsikus. Casanova gyorsan kiismerte új apját és annak két barátját, és számmisztikával meg egyéb varázslásokkal elérte, hogy a viselkedési társaság anyagilag támogassa.

Természete azonban nem hagyta nyugodni. Szélhámos varázslásokkal is foglalkozott. Bizonyára számtalan embert elbolondított és becsapott, mert a hírhedt velencei titkosrendőrség is szimatolni kezdett utána. Addig-addig feszegette a húrokat, míg végül az inkvizíció előtt találta magát. Számos vád közül a legsúlyosabbak a varázslás, a fekete mágia, a vallástalanság, a hamiskartyázás és még ki tudja mik voltak. Az inkvizíciót ismerve, szerencsésnek mondhatta magát, hogy máglya vagy az Orfano-csatorna vize helyett öt évi börtönre ítélték, mely időt a hírhedt ölbörtönben kellett letöltenie. Ez a börtön inkább kínzókamra volt, mert a dózsepárolta tetőszerkezete alatti létesítmény rendkívül felforrósodott a napsütésben. Casanova meghazudtolta volna önmagát, ha 1756-ban meg nem szokik 15 hónapnyi raboskodás után. Később szokását részletezve és újraalkotva nagy sikereket ért el hallgatóságainak körében.

(Folytatjuk)

1.		MEGROVÓ	MAGUK AFRIKAI ÁLLAM	ANGOL LEVEGŐ	KÁLIUM-ATOMOK!	SZÜKSÉG VAN RÁ	VÁKUUM SZLÁV NÉP	JÓL VÁG	ROMÁN PÉNZ (MAGYAROSAN)	RÓMAI HAT	KIS ÁRAM-FORRÁS	A HÁZBA ... FUTÁSA (VÖRÖSMARTY)	ÓVODA (NÉP)	... MARS (EREDJ INNEN)	MÁRAMOSI FOLYÓ	
Friedrich von Schiller német író, költő egyik gondolatát idézzük a rejtvény fősoraiban.		C														É
	PÁROS SZENTI		TELEFON-TÁRS EGO				ARAB NŐI NÉV FÁBÓL MARAD VISSZA					IZRAELI LÉGI-TÁRSASÁG TARTOZÁSA VAN				
	KILÁTÁSBA HELYEZ OXIGÉN-MÓDOSULAT				KUMISZ A-LAPANYAGA ATTILA NÉV-VÁLTOZATA					BOLTI ÁRUS VÁLYÚ					SPANYOL AUTÓJEL AZ Ó TULAJDONA	
2.	M	VAD-GALAMB	RÉGIES HANGULATÚ NAGY KAZAH TÓ		KISISKOLÁS HATALMÁBAN TARTÓ				RAJONGVA SZERETŐ MASZEK IPAROS						FÉL TÍZ! MŰVÉSZET-TÖRTÉNESZ (NÓRA)	
	HIVATALOSAN ELISMER VALAMIT			KÖZLEKEDÉSI PÁLYA HIVATALI MUNKAHELY				TESTRÉSZ! ...SAV (ÉLET ALAPJA)		JAPÁN DRÁMAI MŰFAJ SZOLMIZÁCIÓS HANG			ÓLATIN ÜDVÖZLÉS GYLKOL			
	OLASZ SZÍNSZ (FRANCO)		BUENOS ... (ARGENTINA) RÉGI APRÓPÉNZ				BOGLYA SZÖGLET				APRÓ PUSKAGOLYÓ KÁRTYALETÉ					
	STURM UND ... (NÉMET IRODALMI IRÁNYZAT)			AUTÓVER-SZENYŐ-FÉLE LEARAT				TÉTÓVÁN MOZOG A LAKÁSOMON				... FONTAINE (FR. ÍRÓ) ARAD FOLYÓJA			MAGYAR AUTÓJEL EZEN A HELYEN	
	SZŰL AZ ÁLLAT		KUKORICA-PÁLINKA LUDOLF SZÁMA			NŐI NÉV (DEC. 12.) LEKVÁR				ANTE MERIDIEM (RÓV.) HATÁROZOTT NÉVELŐ			ÁLLÓKÉP (ÁT)ÖLEL			
	TILTÓSZÓ UDVARIAS MEGSZÓLÍTÁS		MADRIDI KÉPTÁR MAGYAR VÁROS			TEHERÁN LAKÓJA A BALATON FOLYÓJA				FORMÁL OROSZ ÍRÓ (JURIJ)					DOLGOZÓ (MOZDONY)	
		PÁPAI KORONA KEVÉS VAN BELŐLE		BESZÉLŐ GYŐRI SPORTKLUB					TOLNA M. HELYSÉG A VOLGÁBA ÖMLIK					PÁRTI MAROS-PARTI VÁROS LAKÓJA		
	MENY-ASSZONY		ÁSVÁNYI FÜSZER TÉVESEN JEGYEZ		NÉMET TOJÁS HALLGAT A SZÁVÁRA		KICSINYÍTÓ KÉPZŐ ORVOSILAG MEGFELEL		EBLAK DIES ... (A HARAG NAPJA)		IBSEN DRÁMÁJA KIEMELKEDÉS NÉLKÜLI				NULLA FELSŐ TÁRSADALMI RÉTEG	
	TÖLTÖTT SÜLT TÉSZA			KÖLTŐ (LÁSZLÓ) RENDBEN (ANG. ERED.)			RODOS TÓI LEVELEZŐ (KELEMBEN) JUTALOM				STENDHAL HÖSE (JULIEN) ÉNEK					
	VALAMIRE HIVATKOZÓ			SKÁLA-KEZDÉT BEFEDŐI		IDŐS (RÓV.) TOVA		HARUN AR ... (KALIFA) KÁTÉ!				TÓ (RADNÁL-HAVASOK) A NÁTRIUM VEGYJELE				
	TARTALMATLAN JÁTEKI		PÁROSAN SZÜLETETT A FOSZFOR VEGYJELE			ERKÖLCS-TAN URUGUAYI AUTÓJEL			EGY FÉRFI (ANGOL) NÉMET AUTÓJEL					ON ... (BESZÉL, FR.) PORTUGÁL AUTÓJEL		
L.N.J.	R									INTÉZ-MÉNY LÉTRE-HOZÓ						

Szeptember 1-jei rejtvényünk megfejtése: **Aki megállja, hogy ne kívánja apja közeli halálát, az már derék ember.**

Nyárádmenti gyerekfutóverseny másodsorra

Fotó: Dászkal Szabolcs

Második alkalommal tartották meg Nyárádszeredában a II. nyárádmenti gyerekfutóversenyt.

Eredetileg július 31-ére, a Nyárádmenten Fesztivál idejére tervezték, viszont az időjárási körülmények akkor nem tették lehetővé a biztonságos rendezést, így új időpontot kerestek a rendezvény számára, amelynek célja felhívni a figyelmet a mozgás fontosságára, és versenyzési lehetőséget biztosítani a Nyárádszeredában és a környező településeken élő gyerekek számára – tudtuk meg Domahidi Ferenc főszervezőtől.

A rajtnál 72 gyerek sorakozott fel Nyárádszeredából és a környező településekről (Jobbágyfalva, Csíkfalva, Székelyhodos, Nyárádmagyarós, Nyárádselye, Torboszló, Rigmány, Havad, Geges, Somosd, Ákosfalva, Szé-

kelysárd), illetve Marosvásárhelyről is érkeztek versenyzők. A gyerekeknek életkoruk szerint különböző távokat kellett teljesíteniük a nyárádszeredai sportbázis műfüves foci pályáján: az 5 év alatti gyerekeknek 300 métert, az 5-6 és 7-8 éveseknek 500 métert, a 9-10 és 11-12 éveseknek 800 métert, a 13-14 éveseknek 1000 métert.

Tavaly szervezték meg először ezt a futóversenyt, akkor 58 résztvevővel. Idén meghaladták ezt a létszámot, és remélik, jövőre a számos versenyzőszámot is elérhetik. „Öröm látni, hogy ekkora az érdeklődés Nyárádszeredában és környékén a szülők és a gyerekek részéről is” – tette hozzá a főszervező. (GRL)

Eredményjelző

II. nyárádmenti gyerekfutóverseny, Nyárádszereda, a dobogósok:

- * 5 év alatt: Nagy Vivien, Tóth Ábel, Fazakas Tamás
- * 5-6 éves lányok: Tóth Lilla, Tóth Viola, Máthé Luca Laura
- * 5-6 éves fiúk: Szakács Nándor, Nagy Dávid, Juhos Benjámin
- * 7-8 éves lányok: Nyárádi Hanna Abigél, Csiszér Jázmin, Vass Lili
- * 7-8 éves fiúk: Kacsó Gellért, Szász Bence, Péterfi Lehel
- * 9-10 éves lányok: Csiszér Fruzsina, Nagy Bella Aliz, Bálint Beáta Boglárka
- * 9-10 éves fiúk: Vass Máté, Nyárádi Gergő Dániel, Henter Ákos
- * 11-12 éves lányok: Szekeres Ajnácska, Takács Zsófia, Nagy Kitti Nikolett
- * 11-12 éves fiúk: Kacsó Róbert, Kilyén Előd Kristóf, Burcsa Gábor
- * 13-14 éves lányok: Major Anita
- * 13-14 éves fiúk: Frunza Rajmond, Szekeres Koppány, Kacsó Dávid

BL: A Lipcse simán kikapott hazai pályán, a PSG rangadót nyert

Az RB Lipcse meglepetésre simán, 4-1-re kikapott hazai pályán a Sahtar Donyecktől a labdarúgó Bajnokok Ligája csoportkörének keddi első fordulójában.

A magyar válogatott kapus, Gulácsi Péter nagy hibája után került hátrányba a német gárda az első félidőben. A másodikban ugyan a Lipcse egyenlített, ám szinte azonnal újra hátrányba került, majd képtelen volt újra kapuba találni, míg az ukránok szinte minden lehetőségüket górra váltották.

A játéknapi rangadóján a Paris Saint-Germain az első félidőben nagy fölényben játszott a Juventus ellen, és Kylian Mbappe két gyönyörű kapásgóljával magabiztosan vezetett. A második játékrészben a torinóiak korán szépítettek, egyenlíteni viszont nem voltak képesek.

A címvédő Real Madrid a második félidőben érvényesítette a pa-

pírfomat, és biztosan nyert a Celtic vendégeként, az első félidőben

Szoboszlai Dominik (j) csak szemléltetője lehet a Sahtar újabb góljának – az ukrán csapat meglepetésre nagyon megverte a Lipcsét. Fotó: a Bajnokok Ligája közösségi oldala

Eredményjelző

Labdarúgó Bajnokok Ligája, csoportkör, 1. forduló:

- * E csoport: Salzburg (osztrák) – AC Milan (olasz) 1-1 (1-1), Dinamo Zágráb (horvát) – Chelsea (angol) 1-0 (1-0);
- * F csoport: Celtic Glasgow (skót) – Real Madrid (spanyol) 0-3 (0-0), RB Lipcse (német) – Sahtar Donyeck (ukrán) 1-4 (0-1);
- * G csoport: Sevilla (spanyol) – Manchester City (angol) 0-4 (0-1), Borussia Dortmund (német) – FC Koppenhága (dán) 3-0 (2-0);
- * H csoport: Paris Saint-Germain (francia) – Juventus (olasz) 2-1 (2-0), Benfica (portugál) – Makkabi Haifa (izraeli) 2-0 (0-0).

A Chelsea kirúgta Tuchelt a zágrábi vereség nyomán

A Chelsea vezetői szerdán menesztették posztjáról a labdarúgócsapat német vezetőedzőjét, Thomas Tuchelt. A szakvezető számára végzetesnek bizonyult a keddi esti zágrábi BL-vereség, miután csapat az angol bajnokságot is gyengén kezdte: három győzelem, egy döntetlen, két vereség az eddigi mérlege. Tuchel 2021 januárja óta irányította a Chelsea-t, amelynek másodedzője Lów Zsolt.

Újdonsült török sztár csapat ellen kezd a Ferencváros

A 38 év után újra bajnok, újdonsült török sztár csapat, a Trabzonspor lesz a magyar bajnoki címvédő és listavezető Ferencváros ellenfele ma este a budapesti Groupama Arénában, a labdarúgó-Európa-liga főtáblás küzdelmeinek első fordulójában.

A trabzoni klub 1967 augusztusában jött létre több helyi egyesület összevonásával, de a városban először 1921-ben alapítottak sportklubot, ez 55 évvel ezelőtt beolvadt a mostani egyesületbe. A Trabzonspor – amely Törökország legnagyobb vidéki csapata – hét bajnoki címe van, de 1984 óta most először diadalmaskodott. A csapatnak 2011-ben is jó esélye volt az élen zárnai, akkor azonban a vele azonos pontszámmal végző Fenerbahce jobb gólkülönbségével elhódította a trófeát.

A kilenczesezes Török Kupagyőztes együttes a játékoskeret értékének szempontjából a harmadik a Fenerbahce és a Galatasaray mögött 129 millió euróval, amely így

is kiemelkedőnek számít a török bajnokságban.

Ebből kiindulva a mai EL-mérkőzésen a Trabzonspor az erősebb fél, ugyanakkor a fogadóirodák a saját közönsége előtt szereplő Ferencvárost tartják némileg esélyesebbnek: a hazai siker átlagosan 2,3-szeres pénzzel kecsegtet, míg a döntetlent 3,4-es, a török győzelmet pedig 3,1-es oddsszon kínálják a bukmékerek.

A Trabzonspor a Bajnokok Ligája utolsó selejtezőkörében kapcsolódott be a küzdelembe, és nem bírt a dán bajnok FC Koppenhágaival, amely hazai pályán 2-1-re nyert, Trabzonban pedig gól nélküli döntetlent ért el, így főtáblára jutott a legrangosabb kontinentális kupában. A török bajnoki címvédőnek maradt az EL csoportkör, ahol a Ferencváros mellett a francia AS Monaco, valamint a szerb Crvena zvezda lesz a riválisa.

A Ferencváros – Trabzonspor EL-főtáblás összecsapás ma 22 órakor kezdődik, az M4 Sport élőben közvetíti a mérkőzést.

Két román csapat az Európa-konferencialiga főtábláján

Ma elkezdődik szereplését az Európa-konferencialiga csoportkörében a Kolozsvári CFR 1907 és a Bukaresti FCSB is. A két alakulat éppen egymás ellen játszott volna a román labdarúgó Szuperliga legutóbbi fordulójában, az európai kupaszereplés minél jobb előkészítése céljával azonban a mérkőzést decemberre halasztották.

A bajnoki címvédő erdélyi együttes szerényebb ellenfél otthonában kezd, a kosovói Ballkani otthonában lép pályára ma este 19.45 órai kezdettel (TV: Pro Arena). A kolozsváriak sorából hiányzik majd Cristian Manea, aki izomszakadást szenvedett az egyik edzésen, így nemcsak a ma esti, de a soron következő három további találkozót is kénytelen lesz kihagyni.

Nehézebb feladat vár ugyanakkor az FCSB-re, amely a West Ham United vendégeként kezdi a csoportkört az Európa-konferencialigában. A bukarestieknek nincsenek sérültek, így legjobb összetételükben állhatnak ki az angol csapat ellen ma este 10 órakor kezdődő összecsapáson (Pro TV).

Angol és spanyol focikörkép

* Angol Premier Liga, 1. forduló: Crystal Palace – Arsenal 0-2, Fulham – Liverpool 2-2, Bournemouth – Aston Villa 2-0, Leeds United – Wolverhampton 2-1, Leicester – Brentford 2-2, Newcastle United – Nottingham Forest 2-0, Tottenham – Southampton 4-1, Everton – Chelsea 0-1, Manchester United – Brighton & Hove Albion 1-2, West Ham United – Manchester City 0-2; 2. forduló: Aston Villa – Everton 2-1, Brighton & Hove Albion – Newcastle United 0-0, Arsenal – Leicester 4-2, Brentford – Manchester United 4-0, Chelsea – Tottenham 2-2, Liverpool – Crystal Palace 1-1, Southampton – Leeds United 2-2, Manchester City – Bournemouth 4-0, Nottingham Forest – West Ham United 1-0, Wolverhampton – Fulham 0-0; 3. forduló: Bournemouth – Arsenal 0-3, Crystal Palace – Aston Villa 3-1, Everton – Nottingham Forest 1-1, Fulham – Brentford 3-2, Leeds United – Chelsea 3-0, Leicester – Southampton 1-2, Manchester United – Liverpool 2-1, Newcastle United – Manchester City 3-3, Tottenham – Wolverhampton 1-0, West Ham United – Brighton & Hove Albion 0-2; 4. forduló: Aston Villa – West Ham United 0-1, Brighton & Hove Albion – Leeds United 1-0, Arsenal – Fulham 2-1, Brentford – Everton 1-1, Chelsea – Leicester 2-1, Liverpool – Bournemouth 9-0, Southampton – Manchester United 0-1, Manchester City – Crystal Palace 4-2, Nottingham Forest – Tottenham 0-2, Wolverhampton – Newcastle United 1-1; 5. forduló: Bournemouth – Wolverhampton 0-0, Arsenal – Aston Villa 2-1, Fulham – Brighton & Hove Albion 2-1, Leeds United – Everton 1-1, Leicester – Manchester United 0-1, West Ham United – Tottenham 1-1, Crystal Palace – Brentford 1-1, Southampton – Chelsea 2-1, Liverpool

– Newcastle United 2-1, Manchester City – Nottingham Forest 6-0; 6. forduló: Aston Villa – Manchester City 1-1, Brighton & Hove Albion – Leicester 5-2, Brentford – Leeds United 5-2, Chelsea – West Ham United 2-1, Everton – Liverpool 0-0, Manchester United – Arsenal 3-1, Newcastle United – Crystal Palace 0-0, Nottingham Forest – Bournemouth 2-3, Tottenham – Fulham 2-1, Wolverhampton – Southampton 1-0. Az élcsoport: 1. Arsenal 15 pont, 2. Manchester City 14, 3. Tottenham 14.

* Spanyol La Liga, 1. forduló: Athletic Bilbao – Mallorca 0-0, Betis – Elche 3-0, Osasuna – Sevilla 2-1, Celta Vigo – Espanyol 2-2, FC Barcelona – Rayo Vallecano 0-0, Cádiz – Real Sociedad 0-1, Getafe – Atlético Madrid 0-3, Valencia – Girona 1-0, Valladolid – Villarreal 0-3, Almería – Real Madrid 1-2; 2. forduló: Athletic Bilbao – Valencia 1-0, Atlético Madrid – Villarreal 0-2, Osasuna – Cádiz 2-0, Celta Vigo – Real Madrid 1-4, Espanyol – Rayo Vallecano 0-2, Elche – Almería 1-1, Girona – Getafe 3-1, Sevilla – Valladolid 1-1, Mallorca – Betis 1-2, Real Sociedad – FC Barcelona 1-4; 3. forduló: Betis – Osasuna 1-0, Espanyol – Real Madrid 1-3, FC Barcelona – Valladolid 4-0, Cádiz – Athletic Bilbao 0-4, Elche – Real Sociedad 0-1, Getafe – Villarreal 0-0, Girona – Celta Vigo 0-1, Valencia – Atlético Madrid 0-1, Rayo Vallecano – Mallorca 0-2, Almería – Sevilla 2-1; 4. forduló: Athletic Bilbao – Espanyol 0-1, Osasuna – Rayo Vallecano 2-1, Celta Vigo – Cádiz 3-0, Sevilla – FC Barcelona 0-3, Valencia – Getafe 5-1, Villarreal – Elche 4-0, Mallorca – Girona 1-1, Real Madrid – Betis 2-1, Real Sociedad – Atlético Madrid 1-1, Valladolid – Almería 1-0. Az élcsoport: 1. Real Madrid 12 pont, 2. FC Barcelona 10, 3. Villarreal 10.

Von der Leyen: az EU árplafont javasol az orosz gázra

Az Európai Bizottság ársapkát javasol az orosz gázra, valamint intézkedések meghozatalát, köztük a villamosenergia-felhasználás kötelező uniós csökkentésére csúcsideben, illetve a nem gázzal üzemelő áramtermelők bevételeinek felső határának bevezetését – közölte Ursula von der Leyen, a testület elnöke Brüsszelben szerdán.

Ursula von der Leyen kifejtette, az orosz gázra vonatkozó árplafon bevezetésével az EU csökkenteni fogja Oroszország bevételeit, melyet – mint mondta – Vlagyimir Putyin orosz elnök az ukrajnai háború finanszírozására használ.

Közölte, az Európai Bizottság javaslatot fog tenni a villamos energia megtakarítására az áramfogyasztás csökkentése által csúcsideben. A brüsszeli testület javaslatot fog tenni az alacsony költségű villamos energiát termelő vállalatok bevételeinek felső határára. Mint kifejtette, az alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiatermelők váratlan bevételekhez jutnak, amelyek nem tükrözik termelési költségeiket. Szavai szerint

itt az ideje, hogy a fogyasztók részesüljenek annak előnyeiből, hogy az alacsony szén-dioxid-kibocsátású energia-előállítók, például a megújuló energiaforrásokat alkalmazó áramtermelők költségei alacsonyak. Hozzátette, ugyanez vonatkozik a fosszilis tüzelőanyagot használó cégek váratlan nyereségére is. Mivel az olaj- és gázipari vállalatok is hatalmas nyereséget értek el, az Európai Bizottság szolidaritási hozzájárulást fog javasolni az érintett vállalatok számára. A bevételeket a tagállamoknak a kiszolgáltatott háztartások, és tiszta energiaforrások alkalmazásának támogatására kell fordítaniuk – mondta.

Végezetül közölte, noha támogatni kell az energiaszolgáltató társaságokat, hogy megbirkózzanak a piaci ingadozásokkal, az érintett vállalatok jelenleg váratlanul nagy összegek biztosítását kéri a túléléshez, ami veszélyezteti az EU kereskedelmi tevékenységét és a piacok stabilitását. Az EU ezért segíteni fogja a tagállamokat, hogy képesek legyenek likviditási támogatást nyújtani az érintett energiavállalatoknak – tette hozzá Ursula von der Leyen. (MTI)

Török elnök: a Nyugat provokálja Moszkvát

Nem tisztességes, hogy a Nyugat „provokatív” intézkedéseket hoz Oroszországgal szemben – így reagált Recep Tayyip Erdogan török elnök szerdán arra a hírre, hogy az Európai Bizottság ársapkát javasol az orosz gázra.

A török elnök belgrádi sajtótájékoztatóján újságírói kérdésre válaszolva jelentette ki, hogy véleménye szerint a Nyugat hozzáállása nem helyes, mert provokációval nem lehet eredményeket elérni. Az is provokáció, hogy a nyugati országok fegyvereket küldenek Ukrajnába – jegyezte meg.

Recep Tayyip Erdogan szerint Európa már azzal hibát követett el, hogy alulbecsülte Oroszországot, és

nem gondolt arra, hogy ha ellenséges lépést tesz vele szemben, akkor Moszkva visszavág, elzárja a gázt.

Hozzátette: ha az ukrajnai helyzetet elemezzük, látható, hogy ennek a háborúnak nincsen győztese. „Nincsen győztes egy ilyen háborúban, de úgy gondolom, hogy elég sok vesztes van, nagyszámú vesztes” – magyarázta, majd hozzátette: az emberéletek elvesztése mellett óriásiak a pénzügyi veszteségek is. Mint mondta, nem úgy tűnik, hogy a háború hamarosan véget érhet.

Törökország mindig igyekezett egyensúlyt tartani az Oroszországgal és Ukrajnával fennálló kapcsolataiban – húzta alá Erdogan. (MTI)

Megkezdődött Angliában az omikron vírusváltozatokra kidolgozott oltások beadása

A brit gyógyszerfelügyeleti hatóság (MHRA) augusztus közepén – a világon elsőként – engedélyezte a SARS-CoV-2 új típusú koronavírus eredeti és jelenleg terjedő variánsai ellen egyaránt hatékony, úgynevezett bivalent oltóanyagok lakossági alkalmazását.

Először az amerikai Moderna gyógyszeripari konglomerátum új vakcinájára kapott brit hatósági jóváhagyást, de a MHRA szombaton a Pfizer/BioNTech amerikai-német vállalatcsoporthoz bivalent oltóanyagának beadását is engedélyezte.

Hétftől elsőként az idősothonok lakói és gondozói kapják meg az új vakcinát, a hét közepétől pedig az 50 évnél idősebbekre, illetve a fiatalabb, de egészségügyi kockázati csoportokba tartozókra is kiterjed az oltási kampány. Az új oltások tömeges alkalmazása hamarosan Skóciában, Walesben és Észak-Írországban is elkezdődik.

Angliában – az Egyesült Királyság messze legnépesebb, 55 millió lakosú országában – hetek óta folyamatosan és ütemesen csökken a vizsgálatokkal kiszűrt új koronavírus-fertőzések és a Covid-19 betegség okozta halálesetek száma.

A brit egészségügyi minisztérium a helyzet jelentős javulása nyomán a korábbi napi összesítések helyett

immár csak hetente közöl járványügyi adatokat. A tárca legutóbbi statisztikája szerint a múlt szerdán zárult egy héten 24 674 új koronavírus-fertőzöttet azonosítottak Angliában, csaknem 20 százalékkal kevesebbet, mint az előző egyhetes időszakban.

A halálozások heti száma 38,2 százalékkal 419-re csökkent.

Az omikron vírusváltozatok okozta fertőzési hullám tetőzése idején, idén januárban voltak olyan időszakok, amikor naponta több mint 200 ezer új koronavírus-fertőzést izoláltak, és az oltási kampány korai szakaszában előfordult, hogy egy nap alatt 1800-nál több halálos áldozata volt a fertőzés okozta betegség szövődményeinek.

A brit egészségügyi minisztérium adatai szerint eddig csaknem 130 millió első, második és harmadik oltási dózist adtak be országsszerte.

A helyzet jelentős javulását jelzi, hogy az angol, a walesi, a skót és az észak-írországi tisztifőorvosok ajánlásának megfelelően a brit kormány a múlt héten kettes fokozatra csökkentette a járványkészségi szintjét.

Az ötfokozatú skálán ez az eddigi legalacsonyabb készségi szint a nagy-britanniai koronavírus-járvány elhatalmasodása óta. (MTI)

Arcfelismerő technológiát alkalmazna az iráni kormány

Az iráni kormány arcfelismerő technológiával azonosítaná a tömegközlekedési eszközökön azokat a nőket, akik nem tesznek eleget a hidzsáb kötelező viselésére vonatkozó új szigorú szabályoknak – írta a The Guardian című brit lap hétfőn.

Ebrahim Raiszi iráni elnök augusztus 15-én rendeletet írt alá, amelyben korlátozásokat vezettek be a nők öltözködéséről a közterületeken. A rendelet bevezetése után országsszerte tüntetések robbantak ki, a közösségi médiában nők tömegei tettek ki magukról fényképeket, amelyeken az iszlám fejkendő (hidzsáb) nélkül utaznak buszon vagy sétálnak az utcán.

Az iráni hatóságok őrizetbe vettek több olyan nőt, akiket tömegközlekedési eszközökön zaklatni kezdtek amiatt, hogy nem viselik a hidzsábot, és erről video-

felvétel jelent meg az interneten. Egy ilyen esetben egy 28 éves nőt az őrizetbe vétele után bántalmaztak, és arra kényszerítettek, hogy tv-kamerák előtt kérjen bocsánatot a zaklatóitól – közölte a Hrana jogvédő csoport.

A fejkendő viselése több mint negyven éve, az iráni iszlám forradalom óta elvileg kötelező a nők számára, de ezt az előírást az évtizedek során rengetegszer megszegték. Az iráni kormány 2015-ben vezetett be biometrikus személyazonosító okmányokat, amelyek az írisz mintázatát, ujjlenyomatot és az arcról készült fényképet is tartalmaznak. Az erkölcsös életmód előmozdításáért felelős állami szerv vezetője egy lapinterjúban nemrég jelezte, hogy a kormány azt tervezi, termégmentes technológiát is bevetne a nők öltözködésének ellenőrzése érdekében. (MTI)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

AZ OLIGRAF MUNKÁST alkalmaz. Tel. 0725-917-420. (66738-I)

A TIMKO PÉKSÉG alkalmaz üzleteibe MUNKATÁRSAT. Érdeklődni a 0756-128-310-es telefonszámon. (66723-I)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

özv. MÁRTON DÉNESNÉ
szül. ADORJÁN ERZSÉBET
nyugdíjas tanárnő

életének 95. évében csendesen megpihent.

Drága halottunkat szeptember 8-án 14 órakor helyezük örök nyugalomra a mezőbándi református temetőben.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Gyászoló családja.

„A földbe térünk mindahányan,
s az évek szállnak, mint a percek,
véred kiontott harmatával
irgalmazz nekünk, Jézus Herceg!”

(Villon) (17058-I)

Szerettem volna még élni köztetek,
de a sors másképpen rendelkezett.
Küzdöttem, de már nem lehet,
szeretteim, Isten veletek!

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy a szeretett férj, drága jó, gondoskodó édesapa, testvér és jó barát, tisztelt üzletember, közkedvelt állatfelvásárló,

TORDAI JÓZSEF

szíve, életének 82. évében, szeptember 6.-a hajnalán, megszűnt dobogni.

Temetése szeptember 8-án, csütörtökön 14 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben.

Búcsúznak tőle szeretett családtagjai. (17075-I)

ADÁSVÉTEL

RABLAPROGRAMBA illő autót vásárolok, az elszállítását és forgalomból való törlesztést vállalom. Tel. 0748-882-828. (17079-I)

LAKÁS

ELADÓ egyszoba-összkomfortos, 50 m²-es lakás a Dózsa György utca 189. szám alatt. Érdeklődni mindennap 8-20 óra között a 0773-381-254-es telefonszámon. (17063)

MINDENFÉLE

MOSÓGÉPET és hűtőszekrényt javítok. Tel. 0755-825-502. (17078-I)

VÁLLALUNK tetőjavítást, akármilyen építkezési munkát. Nyugdíjasoknak 16% kedvezmény. Tel. 0767-564-102, Miklós. (16993)

TETŐFEDŐ ácsmester, vállalom új tetők készítését, cserépforgatást, sürgős javítást, építkezési munkát. Tel. 0750-826-225. (16832)

VÁLLALUNK tetőjavítást, tetőkészítést mindenféle anyagból, bádógosmunkát, -javítást, bármilyen építkezési munkát és sürgős javítást, meszelést. Készítünk kerítést, kaput vasból és javítunk vaskaput. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0767-563-971, Balázs. (16992)

VÁLLALUNK bármilyen építkezési munkát, szigetelést, meszelést, tetőjavítást, bádógosmunkát, kapuk, kerítések hegesztését, bármilyen kis javítást. Adunk anyagot akármilyen munkához. Vállalunk sürgős munkálatokat is. Tel. 0767-763-947, András. (16780)

TETŐFEDŐ KFT. vállal tetőkészítést, tetőjavítást, ácsmunkát, bádógosmunkát, szigetelést, meszelést, bármilyen kis javítást. Tel. 0746-972-003, Fülöp Hunor. (17003-I)

VÁLLALUNK tetőfelújítást, bármilyen javítást, festést, szigetelést, csatornajavítást, terasz készítést. Hívjanak bizalommal! Tel. 0759-467-356. (17038-I)

VÁLLALUNK garázsjavítást, szigetelést, tetőfedést Lindab lemezzel. Hívjanak bizalommal! Tel. 0767-837-782. (17039-I)

MEGEMLÉKEZÉS

Drága halottunk,
Rád emlékezünk,
elkeldezt éjjen
ezer mécsesünk.

Kegyelttel és szívünk mély fájdalommal emlékezünk és emlékeztetünk szeptember 8-án, halálának 10. évfordulóján NAGY ÁRPÁD LÁSZLÓ vegyészmenőkre.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szívünkben a szeretet örökké él. Szerettei. (17061-I)

ELHALÁLOZÁS

Szomorú szívvel, könnyes szemmel tudatjuk, hogy a forrón szeretett férj, apa, após, apatárs, nagyapa,

FÜLÖP ZSIGMOND

folyó hó 7-én, hosszas betegség után, életének 71. évében megpihent. Virrasztása 8-án, csütörtökön délután 6 órakor lesz a marosvásárhelyi református temető ravatalozójában, temetése 9-én 14 órakor a református temetőben.

Mély fájdalommal búcsúzik tőle felesége, Éva, fiai, Attila és Csaba családjukkal, valamint unokái, Adrienn és Bernadett. (-)

Roncsautóprogram 2022

Eladná régi autóját?

Most lehetősége van LEADNI akkor is, ha NEM kíván új autót vásárolni.

Szállítást, forgalomból kiíratást és helyben fizetést vállalunk!

Információkért hívjon a 0741-022-199-es számon.

FELKÉSZÍTÜNK AZ ŐSZRE

szeptemberi kedvezményünkkel:

INGYENES KONZULTÁCIÓ*

25% KEDVEZMÉNY A KÉKFÉNYSZÜRŐS LENCSEKRE

Igényelheted bármelyik kabinetünkben!

SZÁSZRÉGEN (Libertății) B-dul Libertății, Nr. 12/2 0733 553 971	MAROSVÁSÁRHELY (Központ) P-ța Mărășești, Nr. 21. 0733 553 976	MEDGYES Str. Pompierilor Nr. 4. 0735 830 678
DICSŐSZENTMÁRTON Str. Victoriei, Nr. 21. 0736 386 353	MAROSVÁSÁRHELY (Tudor) B-dul 1. Dec. 1918, Nr. 126 0755 088 379	NYÁRÁDSZEREDA Str. Pompierilor Nr. 1. 0733 553 973
MAROSLUDAS Str. B-dul 1 Dec. 1918. Nr. 7. 0735 786 853	SZÁSZRÉGEN (Cardinal) Str. Cardinal Alexandru Todea, Nr. 25/A 0728 908 856	SEGESVÁR Str. Mihai Viteazu Nr. 40 0770 810 855

*a raktárkészleten levő lencsét tartalmazó szemüveg vásárlásakor.

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó - információ - 118-932 - általános - 118-800	• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112	• Rendőrség - 0265/202-305	• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110	• Sürgősségi szolgálat: - gyermekeknek - 0265/210-177	Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330	GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS, otthongondozó szolgálat, 8-16 óra között: 0736-883-110	• Optika-Optofarm - 0265/212-304 - 0265/312 436 - 0265/250-120 - 0265/263 351 - 0265/263-351 • Marmed - 0265/250-344 járóbeteg-rendelő: - 0756-468-658 - 0729-024-380 Labor - 0751-114-307 e-mail: marmed@marmed.ro, www.marmed.ro	• Emma vendéglő, hidegtálok készítése - 0740-083-077 - 0365/404-664 • Prefektúra - 0265/266-801 • RDS-RCS - 0365/400-401 - 0365/400-404 • Áramszolgáltató vállalat - 0800-500-929 - vidék - 0265/929 • Delgaz Grid - 0265/200-928 - 0800/800 928
• Aquaserv: - hideg víz-csatorna - 0265/215-702 - közönségszolgálat - 0265/208-888 - központ - 0265/208-800 - 08008 208-888	• Fogasztóvédelmi hivatal - 0265/254-625 • Vasútállomás - 0265/236-284 • Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119 - 0744-282-710	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865 koporsók, kellékek, - 0745-606-215 koszorúk - 0745-606-269 és halottszállítás - 0758-047-604 • Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442 - 0265/262-907						

Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.

NON STOP
állunk rendelkezésedre!

RexoGold
a te zálogházad

Str. Frantz Liszt nr. 11
Telefon: 0265 - 25.11.11
Mobil: 0748 - 25.11.11
www.rexogold.ro

*A képeken látható termékek csak szemléltető jellegűek

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predaal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

rádió
FASTA
Slágerek és új zenék

Újdonságok a
Kobak könyvesboltokban:

Dr. Máté Gábor
A sóvárgás
démona

Dr. Máté Gábor
Szétszórt elmék

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

therezia®
Mezőpaniti tejtermékek...

Marosvásárhelyi Rádió Románia
www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM

Üzleti sikereinek titka:

a jó **REKLÁM!**

Hirdessen a NÉPÚJSÁGBAN,
Maros megye legnépszerűbb napilapjában!